నివేదించదగినది

భారత సర్వోన్నత న్యాయస్థనములో

సివిల్ అప్పిలేట్ అధికార పరిధి

సివిల్ అప్పీల్ నం. 8819 ఆఫ్ 2022

(SLP (C) నం.11447/2018 నుండి ఉద్భవించింది)

రమేష్ చంద్ర శర్మ మరియు ఇతరులు. ... అప్పీలుదారు(లు)

VERSUS

ఉత్తర ప్రదేశ్ రాష్ట్రం మరియు ఇతరులు. ... ప్రతివాది(లు)

తో

సివిల్ అప్పీల్ నం**. 8820** ఆఫ్ **2022**

(SLP (C) నం. 21323/2018 నుండి ఉద్భవించింది)

అనూప్ సింగ్ (చనిపోయిన) Thr. Lr(లు). మరియు ఇతరులు. ... అప్పీలుదారు(లు)

VERSUS

ఉత్తర ప్రదేశ్ రాష్ట్రం మరియు ఇతరులు. ... ప్రతివాది(లు)

తో

సివిల్ అప్పీల్ నం**. 8821** ఆఫ్ **2022**

(SLP (C) నం. 2256/2019 నుండి ఉద్భవించింది)

జగేశ్వర్ సింగ్ @ జాగే (చనిపోయిన) Thr. Lr(లు). & Anr. ... అప్పీలుదారు(లు)

VERSUS

ఉత్తర ప్రదేశ్ రాష్ట్రం మరియు ఇతరులు. ... ప్రతివాది(లు)

తీర్పు

కృష్ణ మురారి**, జె.**

1. ఈ అప్పీళ్లు అలహాబాద్‌లోని హైకోర్టు యొక్క ఫుల్ బెంచ్ (ఇకపై 'హైకోర్టు'గా సూచిస్తారు) జారీ చేసిన 30.03.2018 నాటి తీర్పు మరియు ఉత్తర్వుకు వ్యతిరేకంగా నిర్దేశించబడ్డాయి, ఈ కింద తెలిపిన పరిస్థితులలో ఫుల్ బెంచ్ కి సూచన నివేదించబడింది.: -

1.1 రిట్ పిటిషన్ నం. 61449 ఆఫ్ 2009, శ్రీమతి. మాధురి శ్రీవాస్తవ ***vs.*** నోయిడా డైరెక్టర్ల బోర్డు[11] 07.01.1998 నాటి నిర్ణయాన్ని సవాలు చేస్తూ NOIDA స్వాధీనం చేసుకున్న నిర్దిష్ట భూస్వాములచే UP రాష్ట్రం మరియు ఇతరులు[1] తో పాటు ఇతర అనుసంధానమైన పిటిషన్‌లు దాఖలు చేయబడ్డాయి మరియు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఈ తీర్మానానికి మంజూరు చేసిన ఆమోదాన్ని కూడా సవాలు చేసింది. తేదీ 02.03.2009 దీని ద్వారా "పుష్టాయిని" మరియు "గైర్-పుష్టైని" భూస్వాముల మధ్య వర్గీకరణను సృష్టించడం ద్వారా పరిహారం చెల్లింపు విషయంలో ఒక వ్యత్యాసం రూపొందించబడింది. భూమిని సేకరించిన 'పుష్టైనీ' భూస్వాములకు, ఇప్పటికే ఇచ్చిన పరిహారంపై 15% పునరావాస బోనస్‌తో పాటుగా, సేకరించిన భూమిలో 10% విస్తీర్ణంతో పాటు చ.గజానికి రూ.3 చొప్పున అదనపు పరిహారం ఇవ్వబడింది. 'గైర్-పుష్టైని' గా ప్రకటించబడిన ఈ అదనపు ప్రయోజనం నిరాకరించబడింది. హైకోర్టు డివిజన్ బెంచ్ 10.05.2016 నాటి తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు ప్రకారం, సాధించాలనుకున్న ఉద్దేశం ప్రత్యక్ష సంబంధం కలిగి ఉండటం సహేతుకమైన వర్గీకరణను కలిగి ఉందని అనగా నిజమైన వాసులు వారి భూమిని స్వాధీనం చేసుకోవడం ద్వారా నిర్వాసులు అవుతారని పేర్కొంటు రిట్ పిటిషన్‌ను తోసిపుచ్చింది.

2. గ్రేటర్ నోయిడా అథారిటీ (ఇకపై 'G నోయిడా'గా సూచిస్తారు) ద్వారా పరిహారం చెల్లింపులో భూస్వామి 'పుష్టిని' మరియు 'గైర్-పుష్టైని' ఆధారంగా ఇదే విధమైన వర్గీకరణను సవాలు చేస్తూ ప్రస్తుత అప్పీలుదారులు మరొక రిట్ పిటిషన్‌లను దాఖలు చేశారు..

3. రిట్ పిటిషన్లను పరిశీలిస్తున్నప్పుడు, మరో డివిజన్ బెంచ్ శ్రీమతి మాధురి (పైన తెలిపిన) కేసులో వ్యక్తం చేసిన అభిప్రాయాలతో విభేదించింది మరియు 07.07.2017 తేదీ నాటి ఉత్తరువు పెద్ద బెంచ్ ద్వారా నిర్ణయించబడే విషయాన్ని సూచించింది.

---

[1] (2016) 6 SCC ఆన్‌లైన్ All 2832

4. సూచనకు అనుగుణంగా ఏర్పాటైన ఫుల్ బెంచ్, తీర్పు కోసం క్రింది ప్రశ్నలను రూపొందించింది:-

(i) శ్రీమతి మాధురీ శ్రీవాస్తవ (2016) 6 ADJ 1 కేసులో ఈ కోర్టు డివిజన్ బెంచ్ రూపొందించిన చట్టం లో నివేదించిన నాగ్‌పూర్ ఇంప్రూవ్‌మెంట్ ట్రస్ట్ మరియు మరియు ఇంకొకరు Vs విఠల్ రావు మరియు ఇతరులు2 కేసులో సుప్రీం కోర్టు నిర్దేశించిన చట్టానికి. మరియు భూసేకరణ చట్టం , 1894 లోని నిబంధనలతో కూడా విరుద్ధంగా ఉందా?

(ii) యుపి భూసేకరణ (పరిహారం నిర్ధారణ మరియు ఒప్పందం ద్వారా అవార్డు ప్రకటన) రూల్స్, 1997 ప్రకారం చేసిన వర్గీకరణ, 'పుష్టిని' మరియు 'గైర్-పుష్టాయి' రైతుల మధ్య చేసిన వ్యత్యాసం, సహేతుకమైన అనుబంధాన్ని కలిగి ఉన్న వర్గీకరణ సాధించాలనుకున్న ఉద్దేశమా?

5. 30.03.2018 నాటి ఆక్షేపించిన తీర్పు మరియు ఉత్తరువు ద్వారా ఫుల్ బెంచ్ ప్రశ్న నం. 1 కి ప్రతికూలంగా మరియు ప్రశ్న నం.[2] కు సానుకూలంగా సమాధానం ఇచ్చింది మరియు శ్రీమతి మాధురీ శ్రీవాస్తవ (పైన తెలిపిన) కేసులో డివిజన్ బెంచ్ తీసుకున్న అభిప్రాయాన్ని సమర్థించింది. రూపొందించిన ప్రశ్నలకు సమాధానాల పర్యవసానంగా, ప్రస్తుత అప్పీలుదారులు దాఖలు చేసిన రిట్ పిటిషన్‌లలో ఏదీ నిర్ణయించాల్సిన అవసరం లేదని ఫుల్ బెంచ్ పేర్కొని రిట్ పిటిషన్ ను తిరస్కరించింది.

6. మేము కేసు యొక్క వాస్తవిక మాతృకలోకి ప్రవేశించే ముందు, చట్ట పరిధిలో ఒకసారి స్వీకరించబడిన భాష కోసం, ఆక్షేపించిన వర్గీకరణలో ఉపయోగించిన "పుష్టిని" మరియు "గైర్ పుష్టిని" పదాల వ్యుత్పత్తి శాస్త్రాన్ని మొదట గుర్తించడం మంచిది, భాష కోసం, ఒకసారి చట్టం యొక్క రాజ్యంలో దత్తత తీసుకుంటే, అది మరింత శక్తివంతమైన జీవిగా మారుతుంది, ఇది సరైన చారిత్రక సందర్భంలో అర్థం చేసుకోవాలి.

7. 'పుష్టిని' అనే పదం పర్షియన్ పదం మరియు 'వెనుక' అనే అర్థం వచ్చే 'పుష్ట్' అనే పదం నుండి దాని మూలాన్ని కనుగొంది. చెప్పబడిన పదం చారిత్రాత్మకంగా పూర్వీకుల సందర్భంలో ఉపయోగించబడింది. నిర్దిష్ట వంశానికి మూలాలను కలిగి ఉన్న ఏదైనా స్వాధీనం, కథ లేదా పురాణం, చెప్పబడిన పూర్వీకులకు దాని ప్రాముఖ్యతను సూచించడానికి, 'పుష్టిని' అనే పదాన్ని ఉపయోగిస్తారు. స్పష్టంగా, ఉర్దూ భాషలో దాని మూలాన్ని కనుగొన్న 'గైర్' అనే పదానికి 'వేరే' అని అర్థం కాబట్టి, 'గైర్-పుష్టాని' అంటే 'పుష్టిని' కానిది.

---

[2] (1973) 1 SCC 500

8. ఏది ఏమైనప్పటికీ, మనకు చాలా ఆసక్తికరంగా అనిపించేది ఏమిటంటే, పూర్వీకులు ఒక భావనగా, ప్రత్యేకించి ఆధునిక ప్రైవేట్ ఆస్తి యాజమాన్యం యొక్క కాలానికి ముందు, చేర్చడానికి ఒక సాధనంగా మిగిలిపోయింది మరియు మినహాయింపు కాదు. అటువంటి సందర్భంలో, పరిహారాన్ని మినహాయించడానికి అథారిటీ "పుష్టైని" అనే పదాన్ని ఉపయోగించడం చారిత్రాత్మకంగా సరికాని వివరణ కావచ్చు. ఇది కేసు యొక్క యోగ్యతకులకు పర్యవసానంగా లేనప్పటికీ, మా అభిప్రాయం ప్రకారం ఇది విలువైన పరిశీలన, ఎందుకంటే పదాల అర్థాన్ని చట్టబద్ధం చేసే అధికారం చట్టానికి ఉంటుంది మరియు పదం ఉపయోగించిన సందర్భాన్ని మార్చగలదు మరియు క్రమంగా చరిత్రలోనే రీతినిమార్చగలదు..

నేపథ్య వాస్తవాలు

9. 1970 ల ఆరంభం నుండి, సరళీకరణ భారతదేశాన్ని తుఫానుగా తీసుకుంది మరియు అది భారీ ఆర్థిక వృద్ధికి హామీ ఇచ్చింది. భారతీయ నగరాలను రాజధాని మరియు వ్యాపారం యొక్క భారీ ప్రపంచ కేంద్రాలుగా అభివృద్ధి చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో భారతీయ ఆర్థిక వ్యవస్థలో భారీ మొత్తంలో డబ్బు నింపబడింది. దీనికి అనుగుణంగా ఢిల్లీ గ్లోబల్ సిటీగా తన ప్రయాణాన్ని ప్రారంభించింది. నగరంలోకి ఈ రాజధాని ప్రవాహం భారీ ఉపాధి అవకాశాలను కూడా తెచ్చిపెట్టింది మరియు దేశం నలుమూలల నుండి ప్రజలు ఢిల్లీకి వలస వెళ్లడం ప్రారంభించారు. అటువంటి వలసల ప్రవాహాన్ని అరికట్టడానికి మరియు వారి జీవితాలను మెరుగుపరుచుకోవాలనే ఆశతో నగరానికి వచ్చిన వారందరికీ గౌరవప్రదమైన జీవనాన్ని నిర్ధారించడానికి, భారత ప్రభుత్వం రాజధాని చుట్టూ నివాస మరియు పారిశ్రామిక ప్రాంతాలను అభివృద్ధి చేయడానికి ప్రణాళిక వేసింది. దీని కోసం, గుర్గావ్ హర్యానా సరిహద్దులో అభివృద్ధి చేయబడింది మరియు న్యూ ఓఖ్లా ఇండస్ట్రియల్ డెవలప్‌మెంట్ అథారిటీ (నోయిడా)ని ఉత్తర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రక్కనే ఉన్న గౌతమ్ బుద్ నగర్ జిల్లాలో అభివృద్ధి చేసింది. ఈ కాలంలో, నగరం రాజధాని ప్రవాహం మరియు వలసల పరంగా భారీ వృద్ధిని సాధించింది. ఈ వృద్ధి చాలా అపూర్వమైనది, ఇది అధికారులు ఊహించిన ప్రణాళిక అంచనాలను కూడా మించిపోయింది. అటువంటి వృద్ధికి అనుగుణంగా, ఉత్తర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం, 28.01.1991 తేదీ ప్రకటన ద్వారా UP ఇండస్ట్రియల్ ఏరియా డెవలప్‌మెంట్ యాక్ట్, 1976 లోని సెక్షన్ 3 కింద తన అధికారాలను వినియోగించుకుని, గౌతమ్ బుద్ నగర్‌లోని 124 గ్రామాల 38000 హెక్టార్ల విస్తీర్ణంలో గ్రేటర్ నోయిడా టౌన్‌షిప్‌ను సృష్టించింది..

10. దాని ప్రణాళికాబద్ధమైన అభివృద్ధి కోసం, ప్రతివాది- G. నోయిడా భూసేకరణ చట్టం (ఇకపై '1894 చట్టం'గా సూచిస్తారు) నిబంధనల ప్రకారం దాని కార్యకలాపాల ప్రాదేశిక ప్రాంతంలో భూమిని సేకరించడం ప్రారంభించింది. దీనికి సంబంధించి, 1894 చట్టంలోని సెక్షన్లు 4(1) మరియు సెక్షన్ 6(1) ప్రకారం 03.10.2005 మరియు 05.01.2006 తేదీలలో వివిధ గ్రామాలలో ప్రణాళికాభివృద్ధికి సంబంధించి మొత్తం 580.1734 హెక్టార్ల భూమిని సేకరించేందుకు ప్రకటనలు జారీ చేయబడ్డాయి. G. నోయిడా అధికార పరిధిలో, ప్రస్తుత అప్పీలుదారుల భూమిని కూడా చేర్చిన ప్రకటనలు, ప్రధానంగా సెక్షన్లు 17(1) కింద ఏకపక్షంగా అత్యవసర నిబంధనను అమలు చేయడంపై స్వాధీన ప్రక్రియను సవాలు చేస్తూ వచ్చిన రిట్ పిటిషన్ల సమూహంలో హైకోర్టులో సవాలుకు సంబంధించిన అంశం . 1894 చట్టంలోని సెక్షన్ 17 (4). ఈ రిట్ పిటిషన్ల సమూహాన్ని గజరాజ్ వర్సెస్ ***U.P*** రాష్ట్రం[3] అనే పేరుతో హైకోర్టులోని మరో ఫుల్ బెంచ్ నిర్ణయించింది. అత్యవసర నిబంధనను తప్పుగా ప్రయోగించారని, అయితే పేర్కొన్న భూమిలో ఇప్పటికే చాలా అభివృద్ధి జరిగిందని మరియు భూమి స్వభావం పూర్తిగా మారిందనే కారణంతో సేకరణను కాపాడిందని హైకోర్టు నిర్ధారించింది. భూనిర్వాసితులకు పరిహారం చెల్లించేందుకు పూర్తి బెంచ్ ఇప్పటికే చెల్లించిన పరిహారంలో 64.70% చొప్పున అదనపు పరిహారం చెల్లించాలని ఆదేశించింది మరియు అభివృద్ధి చెందిన అబాడి భూమిలో 10% మేరకు కేటాయించాలని తదుపరి ఆదేశాలు జారీ చేసింది. స్వాధీనం చేసుకున్న భూమి, రూ.2,500/- చదరపు మీటరుకు లోబడి ఉంటుంది. అదనపు పరిహారం చెల్లింపు లేదా భూమి కేటాయింపు కోసం ఫుల్ బెంచ్ ఎప్పుడూ 'పుష్టాయి' మరియు 'గైర్-పుష్టైసి'

రైతుల మధ్య ఎలాంటి భేదం చూపలేదు. రాధేశ్యామ్ ***(***చనిపోయిన***)*** ***L.Rs*** మరియు ఇతరులు ద్వారా ***Vs. UP*** మరియు ఇతరులు రాష్ట్రం[44] విషయంలో ఇచ్చిన నిర్ణయాలపై కూడా ఫుల్ బెంచ్ ఆధారపడింది. , గ్రేటర్ నోయిడా ఇండస్ట్రియల్ డెవలప్‌మెంట్ అథారిటీ ***vs.*** దేవేంద్ర కుమార్ మరియు ఇతరులు[5] ***5***, కేవలం ఒప్పందం ప్రకారం రైతులు

---

[3] (2011) SCC ఆన్‌లైన్ All 1711

[4] (2011) 5 SCC 553

[5] (2011) 12 SCC 375

పరిహారం పొందినందున, దానిని సవాలు చేసే హక్కును వారు వదులుకున్నారని చెప్పలేము. గజరాజ్ (పైన తెలిపిన)లో ఫుల్ బెంచ్ తీర్పు సావిత్రి దేవి వర్సెస్ ***UP*** మరియు ఇతరులు[6]. ఈ కోర్టు ద్వారా ధృవీకరించబడింది.

11. చట్టంలోని సెక్షన్ 17 తో చదివిన సెక్షన్లు 4 మరియు 6 కింద జారీ చేసిన ప్రకటనను సవాలు చేస్తూ 2011 లో రిట్ పిటిషన్ నం. 62056 గా ఉన్న రిట్ పిటిషన్‌ను ప్రస్తుత అప్పీలుదారులు కూడా దాఖలు చేశారు. గజరాజ్ (పైన తెలిపిన) కేసులో ఫుల్ బెంచ్ జారీ చేసిన ఆదేశాల ప్రకారం 01.11.2011 నాటి తీర్పు మరియు ఉత్తర్వుల ప్రకారం ఈ రిట్ పిటిషన్ పరిష్కరించబడింది.

12. 1894 చట్టంలోని సెక్షన్ 4 మరియు 6 ప్రకారం భూసేకరణ ప్రక్రియలు ప్రారంభించి ప్రకటన జారీ చేయడానికి ముందే, 28.10.1997 నాటి 26 వ బోర్డు సమావేశంలో స్పందించిన గ్రేటర్ నోయిడా ఈ దశలో పేర్కొనడం కూడా సముచితం. భూస్వాములు తమ భూమిని స్వాధీనం చేసుకునేందుకు పరిహారం చెల్లించే ప్రయోజనాల కోసం 'పుష్టాయిని'గా వర్గీకరించాలని నిర్ణయించారు, అనగా, అధికారం స్థాపించబడిన తేదీకి ముందు అంటే 28.01.1991 లేదా ఆ తర్వాత భూమిని కొనుగోలు చేసిన భూస్వాములు విభజన లేదా కుటుంబ పరిష్కారం మరియు 'గైర్-పుష్టైని' అనేది భూమిని స్థాపించిన తర్వాత కొనుగోలు చేసిన వ్యక్తులు. ఈ విధంగా, పరిహారం చెల్లింపు కోసం రెండు తరగతుల భూనిర్వాసితులను రూపొందించారు మరియు 'పుష్టిని' భూ యజమానులుగా వర్గీకరించబడిన వారికి, వారి పునరావాసం పేరుతో ఎక్కువ మొత్తంలో పరిహారం ఇవ్వాలని నిర్ణయించారు.

13. తదనంతరం, 15.07.2006 న, గ్రేటర్ నోయిడా మరియు అప్పీలుదారులు మరియు ఇతర భూ యజమానుల మధ్య 1997 (ఇకపై '1997 రూల్స్'గా సూచిస్తారు) యొక్క రూల్ 4(2) భూసేకరణ నియమాల ప్రకారం మరియు దాని ప్రకారం ఒక ఒప్పందం కుదిరింది. గ్రేటర్ నోయిడా తన 26 వ సమావేశంలో ఆమోదించిన తీర్మానం ప్రకారం, 'పుష్టిని' భూ యజమానులకు పరిహారం @ రూ.322 చ.గజానికి మరియు 'గైర్-పుష్టాయిని' భూస్వాములకు ఇక్కడ ఉన్న అప్పీలుదారులతో సహా చ.గజానికి రూ.280 చొప్పున తక్కువ మొత్తంలో పరిహారం చెల్లించబడింది.

---

[6] (2015) 7 SCC 21

14. భూస్వాములు మెరుగైన రేటుతో మరింత పరిహారం ఇవ్వాలని డిమాండ్ చేస్తూ తమ ఆందోళనను కొనసాగించారు, దీని ఫలితంగా బోనస్/ఎక్స్ గ్రేషియా పరిహారం రూపంలో మెరుగైన పరిహారం రేటు డిమాండ్‌ను పరిశీలించేందుకు ఒక కమిటీని ఏర్పాటు చేశారు. 8 గ్రామాల్లోని భూమికి చెందిన పూర్వీకుల వ్యవసాయదారులకు ఎక్స్‌గ్రేషియా కింద చదరపు మీటరుకు రూ.310 మొత్తాన్ని చెల్లించాలని సిఫార్సు చేసిన తర్వాత కమిటీ తన నివేదికను సమర్పించింది.

15. 25.10.2008 నాటి కమిటీ నివేదిక సిద్ధంగా ఉన్న సూచన కోసం ఇక్కడ పునరావృతం చేయబడుతోంది:-

అనుబంధం **P-4**

25.10.2008

ఉత్తర్వు నెం.4/4/1/2008 ప్రకారం గ్రామ ఘోడి బచ్చెడ మరియు ఇతర గ్రామాల భూమికి సంబంధించి మెరుగైన రేటుతో బోనస్/ఎక్స్‌గ్రేషియా/పరిహారం పెంపుదల యొక్క డిమాండ్‌లను పరిగణనలోకి తీసుకోవడానికి సంబంధించి ఏర్పాటైన కమిటీ యొక్క సిఫార్సు -సిఎక్స్ (1) లక్నో తేదీ 4.09.2008 ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రభుత్వం యొక్క భూమికి సంబంధించి ఈ రకమైన డిమాండ్‌లు మరియు బోనస్/ఎక్స్-గ్రేషియా/పరిహారం పెంపుదల పెంపుదలపై పరిశీలనకు సంబంధించి కింది కమిటీని ఏర్పాటు చేశారు. గ్రామం ఘోడి బచ్చేదా మరియు ఇతర గ్రామాలు ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రభుత్వం యొక్క ఉత్తరువు నం.4/4/1/2008 CX (1) లక్నో తేదీ 4.09.2008:-

1. శ్రీ ఠాకూర్ జైబీర్ సింగ్, గౌరవనీయ మంత్రి, గ్రామీణ ఇంజనీరింగ్ సర్వీస్, వ్యవసాయ విదేశీ వాణిజ్యం మరియు వ్యవసాయ ఎగుమతి చైర్మన్

2. చీఫ్ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్, గ్రేటర్ నోయిడా - సభ్యుడు

3. జిల్లా మేజిస్ట్రేట్, గౌతమ్ బుద్ధ్ నగర్ - మెంబర్ కోఆర్డినేటర్ వ్యవసాయ

ప్రతినిధులు/వ్యవసాయకర్తలు సమర్పించిన మెమోల సాక్ష్యంగా అందుబాటులో ఉన్న రికార్డులను పరిశీలించారు మరియు పరిశీలించారు మరియు కమిటీ మరియు సమావేశ సమయంలో కమిటీ మరియు దాని విభిన్న అంశాల నేపథ్యాన్ని పరిశీలించారు. గ్రామాల కమిటీ / వారి ప్రతినిధుల సమావేశం, పై విషయానికి సంబంధించి కూడా పరిశీలన జరిగింది, దాని వివరాలు క్రింద ఇవ్వబడ్డాయి:-

1. నేపథ్యం- గ్రేటర్ నోయిడా అథారిటీ బోర్డ్ యొక్క 28.10.1997 నాటి 26 వ సమావేశంలో ఈ నిర్ణయం తీసుకోబడింది, ప్రతి ఆర్థిక సంవత్సరానికి అథారిటీ మరియు అమలు చేయడానికి అంగీకరించిన వ్యవసాయదారులు ఒప్పందం ఆధారంగా పరిహారం రేటును అంచనా వేయాలి. ప్రశ్నించబడిన ఆర్థిక సంవత్సరాల రేట్ల వద్ద సమ్మతి, వారు అగ్రిమెంట్/సమ్మతిని అమలు చేస్తున్నప్పుడు, కాంట్రాక్ట్/సమ్మతి నియంత్రణ కింద పరిహారం పొందవచ్చు మరియు నిర్దేశిత రేటుతో ఏకీభవించని వ్యవసాయదారులు, వారికి ఆ రేటు ప్రకారం పరిహారం చెల్లించబడుతుంది. భూసేకరణ చట్టం 1994 లోని సెక్షన్ 23 లోని నిబంధనల ప్రకారం జిల్లా మేజిస్ట్రేట్ ద్వారా నిర్దేశించబడింది. పైన పేర్కొన్న క్రమం ఆధారంగా, 1997-98 సంవత్సరానికి, పరిహారం రేటు చదరపుకు @

రూ.110 గా అంచనా వేయబడింది మరియు భవిష్యత్తులో, ఇది ప్రతి ఆర్థిక సంవత్సరంలో వ్యయ ద్రవ్యోల్బణం సూచికకు అనుగుణంగా పెంచబడుతుంది. ఉత్తరువు నం.902/778 3-0 7-1 43 N/04 ద్వారా ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రభుత్వం, మీరట్ డివిజన్, మీరట్ కమిషనర్ అధ్యక్షతన ఒక ఉన్నత స్థాయి కమిటీని ఏర్పాటు చేశారు. కమిటీ దాని పరిహారం విలువను చదరపు మీటరుకు @ రూ. 800-850 సిఫార్సు చేసింది, ఆ క్రమంలో, 5.01.2008 న జరిగిన గ్రేటర్ నోయిడా అథారిటీ బోర్డు సమావేశంలో, చదరపు మీటరుకు @ రూ. 850 పరిహారాన్ని అంచనా వేస్తూ, 1.04.2007 నుండి ఈ రేటును అమలు చేయడానికి నిర్ణయం తీసుకోబడింది.

మీరట్ డివిజన్, మీరట్ కమిషనర్ అధ్యక్షతన ఏర్పాటైన కమిటీ 4.01.2008 నాటి సిఫార్సులో కూడా ఈ రకమైన మెమోల వివరాలు కూడా పేర్కొనబడ్డాయి, ప్రభుత్వం గతంలో జారీ చేసిన 31.12.2007 నాటి ఉత్తర్వు ప్రకారం, ఆ సమయంలో కూడా, పై గ్రామాల గ్రామస్తులు పరిహారం పెంచాలని డిమాండ్ చేశారు. అథారిటీ లెటర్ నెం.903/ ల్యాండ్-రికార్డ్ /LP/2008 తేదీ 7.03.2008, అథారిటీ లెటర్ నెం.931 / ల్యాండ్-రికార్డ్ / LP/2008 ప్రకారం వాటిని జతపరిచేటప్పుడు గ్రామస్తుల నిర్దిష్ట మెమోలు తగిన మార్గదర్శకాలు/నిర్దేశాల కోసం ప్రభుత్వానికి ఫార్వార్డ్ చేయబడ్డాయి. .2008, ల్యాండ్ రికార్డ్/1 a/2008 తేదీ 13.03.20081038/ల్యాండ్-రికార్డ్/LA/2008 తేదీ 29.04.2008, 1055/ ల్యాండ్-రికార్డ్/ LA / 2008 తేదీ 5.05.2008/ భూమి-80/1069/ తేదీ 9.05.2008, 1113, 1115/ల్యాండ్- రికార్డు/LA/2008 తేదీ 06.06.08. ఆ తర్వాత, 10.05.2008 తేదీన చైర్మన్ మరియు చీఫ్ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్, గ్రేటర్ నోయిడా, వ్యవసాయాధికారులు, జిల్లా మేజిస్ట్రేట్ కమిటీ, గౌతమ్ బుద్ధ నగర్, చీఫ్ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్, డిప్యూటీ చీఫ్ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్‌లు లేవనెత్తిన పరిహారం పెంపుదల డిమాండ్‌ను పరిశీలించారు. గ్రేటర్ నోయిడా స్థాపించబడింది మరియు దాని 21.07.2008 నాటి నివేదికలో, అదనపు మొత్తాన్ని @ రూ. 175 -200 చదరపు మీటర్ల కోసం పరిగణనలోకి తీసుకోవాలని సిఫార్సు చేయబడింది. భూమిని వ్యవసాయదారులకు 2006-2007 ఆర్థిక సంవత్సరాలలో ఇతర గ్రామాలతో సహా గ్రామ ఘోడి బచ్చేదా. అథారిటీ బోర్డ్ యొక్క 11.08.2008 నాటి 72 వ సమావేశంలో కమిటీ యొక్క సిఫార్సును పరిశీలించేటప్పుడు అటువంటి ఆదేశాలు ఇవ్వబడ్డాయి, దాని ఆర్థిక మూలం మరియు దాని నిర్వహణ యొక్క పరిస్థితిని లెక్కించేటప్పుడు, కేసును ప్రభుత్వానికి నివేదించాలి. ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రభుత్వం యొక్క 4.09.2008 నాటి ఉత్తరువు నెం.4/4/1/2008 -CX (1) లక్నో ప్రకారం బోనస్ / ఎక్స్‌గ్రేషియా డిమాండ్‌లపై గ్రామ ఘోడి బచ్చేదా మరియు ఇతర గ్రామాలకు సంబంధించి మెరుగైన రేటుతో పరిహారం మరియు మొదలైనవి పెంపుదల పరిశీలన చేయడానికి సంబంధించి సిఫార్సు చేయడం కోసం పై కమిటీని ఏర్పాటు చేశారు.

2. కమిటీ సమావేశాలు - కమిటీ యొక్క మొదటి సమావేశం 15.09.2008 న ఉత్తరప్రదేశ్ సదన్, న్యూఢిల్లీలోని సమావేశ మందిరంలో ఏర్పాటు చేయబడింది, కమిటీ ఛైర్మన్‌తో పాటు కింది అధికారులు పాల్గొన్నారు-

1. శ్రీ పంకజ్ అగర్వాల్, చీఫ్ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్, గ్రేటర్ నోయిడా

2. శ్రీ శ్రవణ్ కుమార్ శర్మ, జిల్లా అధికారి, గౌతమ్ బుద్ధ నగర్, పై వారితో పాటు, గ్రేటర్ నోయిడా అథారిటీకి చెందిన క్రింది అధికారులు పై సమావేశంలో కనిపించారు-

1. శ్రీ శైలేంద్ర చౌదరి, డిప్యూటీ చీఫ్ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్, గ్రేటర్ నోయిడా.

2. శ్రీ శిశిర్, ప్రత్యేక కార్యనిర్వహణాధికారి, గ్రేటర్ నోయిడా, సమావేశ స్థలంలో కమిటీ యొక్క పని ప్రాంతం, ఆపరేషన్ మరియు ప్రక్రియకు సంబంధించి పరిశీలన మరియు సంప్రదింపులు జరిగాయి, వ్యవసాయాధికారులతో సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేస్తున్నప్పుడు ఈ నిర్ణయం తీసుకోబడింది మరియు వారి కొనుగోలుతో ప్రభావితమైన ప్రతినిధులు, వారి నుండి ప్రాతినిధ్యాలను స్వీకరించడం ద్వారా వారి అభిప్రాయాలు మరియు డిమాండ్లను తెలుసుకోవచ్చు మరియు ఈ విషయంలో వారి నుండి చర్చలు జరపవచ్చు.

పై క్రమంలో, గ్రేటర్ నోయిడా అథారిటీ సమావేశ మందిరంలో వరుసగా 22.09.2008 మరియు 11.10.2008 తేదీలలో కమిటీ సమావేశం ఏర్పాటు చేయబడింది, ఇందులో గ్రామ వ్యవసాయాధికారులు మరియు వారి ప్రతినిధుల నుండి మెమోను స్వీకరించినప్పుడు, ఈ విషయం చర్చించబడింది మరియు వివరంగా సంప్రదించారు, ఇందులో ప్రధానంగా కింది వ్యక్తులు పాల్గొన్నారు-

1. రమేష్ సింగ్ రావల్,
2. యోగేంద్ర సింగ్ రావల్,
3. సుబేదార్ రామచంద్ర,
4. ఓంప్రకాష్,
5. మహి సింగ్ భాటి,
6. లోకేష్ భాటి,
7. మహా సింగ్ భాటి,
8. ప్రతాప్ సింగ్ భాటి,
9. ప్రతాప్ సింగ్ సర్పంచ్,
10. ప్రేమ్ ముఖియా,
11. ఇందర్ సింగ్ (న్యాయవాది),
12. అజిత్ సింగ్ నగర్,
13. కమల్ భాటి,
14. మాంగే రామ్ భారతి

15. భూలే సింగ్,

16. రాకేష్

17. బ్రహ్మ సింగ్,

18. అట్మెండర్,

19. మహారాజ్ సింగ్,

20. మెహందీ హసన్,

21. ఉమేష్,

22. విక్రమ్ సింగ్,

23. సత్బీర్ ప్రధాన్,

24. నరేష్ ఉపాధ్యాయ,

25. అజిత్ ముఖియా,

26. రాంపాల్ హవల్దార్,

27. నెమ్వీర్, ప్రధాన్, గర్భా మరియు మొదలైనవి మొదలైనవి.

3. వ్యవసాయాధికారి సమర్పించిన డిమాండ్ మరియు మెమో యొక్క ఆధారాలు - కమిటీ వారి సమావేశంలో గ్రామాల నుండి వచ్చిన డిమాండ్లకు సంబంధించి వివరణాత్మక మెమోలు మరియు వివరాలకు మద్దతుగా రికార్డులు అందాయి. 2006-2007 సంవత్సరంలో ఘోడి బచ్చేడా గ్రామం మరియు ఇతర గ్రామాలతో సహా సేకరించిన భూమి యొక్క వ్యవసాయదారుడు సమిష్టిగా కమిటీ ముందు అవసరమైన రికార్డులతో సహా వివరణాత్మక మరియు వాస్తవ మెమోలను సమర్పించారు మరియు వారి డిమాండ్‌కు మద్దతుగా వ్యవసాయదారులు మౌఖికంగా కూడా ఆధారాలు లేవనెత్తారు, ఇందులో, ప్రధాన ఆధారాలు చేర్చబడ్డాయి, అవి క్రింది విధంగా ఉన్నాయి:-

1. ప్రశ్నించిన గ్రామాల రైతులు 2.04.2006 న విలువ పెంపుదల మెమో ఇచ్చారు, గ్రేటర్ నోయిడా డెవలప్‌మెంట్ అథారిటీ 10 రోజుల తర్వాత 5.01.2007 న ట్రోనికా సిటీ మరియు మొదలైన వాటి ధరలను పిలిచిన తర్వాత వ్రాతపూర్వకంగా హామీ పత్రాన్ని ఇచ్చింది. GDA, ఫిబ్రవరి 2007 చివరి వారం వరకు, పరిహారం పెంపునకు సంబంధించి నిర్ణయం తీసుకోబడుతుంది. వారి స్టేట్‌మెంట్‌లకు మద్దతుగా గ్రేటర్ నోయిడా డిప్యూటీ చీఫ్ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్ 5.01.2007 నాటి లేఖ యొక్క కాపీని లోక్‌సభ కు మరియు శ్రీ నవాబ్ సింగ్ నగర్ గౌరవనీయ సభ్యుడు అశోక్ ప్రధాన్‌కు పంపారు.

2. మీరట్‌లోని కమిషనర్ అధ్యక్షతన ఏర్పాటు చేసిన కమిటీ సమావేశంలో పరిహారం పెంపుదలకు సంబంధించి వారు తమ డిమాండ్‌ను వెల్లడించారు, అయితే 2006-2007 ఆర్థిక సంవత్సరంలో సేకరించిన భూమిలోని వ్యవసాయదారులకు ఎలాంటి ప్రయోజనం చేకూరలేదు.

3. గ్రేటర్ నోయిడా ఛైర్మన్ మరియు చీఫ్ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్ యొక్క 10.06.2008 నాటి ఉత్తర్వు ప్రకారం, జిల్లా మేజిస్ట్రేట్ అధ్యక్షతన ఏర్పాటైన కమిటీ ముందు

వివరణాత్మక కారణాలను వెల్లడిస్తూ, అయితే, కమిటీ, దానిని తీవ్రంగా పరిగణించకుండా, @ రూ.175- 200 చదరపు మీటరుకు పెంపుదలకు సిఫార్సు చేసింది, ఇది ఆచరణలో లేదు మరియు ఇది సహజ న్యాయ సూత్రానికి విరుద్ధం మరియు ఈ పెరుగుదల సరిపోదు.

4. విశ్లేషణ - 1894 భూసేకరణ చట్టంలోని సెక్షన్ 6/17 ప్రకారం 5.01.2006 న 580.1730 హెక్టార్ల గ్రామ గొండా బచ్చెడ భూమిని స్వాధీనం చేసుకునే ప్రతిపాదనలో ప్రకటన జారీ చేయబడింది మరియు సేకరించిన భూమిని స్వాధీనం చేసుకున్న భూమిని అప్పగించారు. 14.05.2006 న అదనపు కలెక్టర్ (LA) ద్వారా గ్రేటర్ నోయిడా అథారిటీ మీరట్‌లోని డివిజనల్ కమీషనర్ నుండి 28.06.2006 న చదరపు మీటరుకు @రూ.385 పరిహారం విలువను ఆమోదించిన తర్వాత, పరిహార మొత్తాన్ని పూర్వీకుల వ్యవసాయదారులకు చదరపు మీటరుకు @రూ.385 మరియు చదరపు మీటరుకు @రూ.334.78 పంపిణీ చేయబడింది. పూర్వీకుల వ్యవసాయదారులు. గ్రామ గొండ, బచ్చడ మరియు ఇతర గ్రామాలతో సహా 2006-2007 ఆర్థిక సంవత్సరాలలో గ్రేటర్ నోయిడా యొక్క మంచి ప్రణాళికాబద్ధమైన అభివృద్ధి కోసం క్రింది గ్రామాల భూమిని సేకరించారని మరియు పై భూమిని 01.04.2006 తర్వాత స్వాధీనం చేసుకున్నారని మరియు వ్యవసాయాధికారులు పై భూమికి పరిహారం పెంచాలని డిమాండ్ చేస్తున్నారు.

క్ర.స,	గ్రామం పేరు	స్వాధీనం చేసుకున్న ప్రాంతం హెక్టార్లలో	అథారిటీకి భూమి బదిలీ చేసిన తేదీ
1	సూరజ్‌పూర్	69330	01.06.2006
2	అజయ్‌పూర్	37308	01.06.2006
3	గర్బరా	595830	01.06.2006
4	గోండి బసెరా	580.1730	14.06.2006
5	శని	299.5660	30.10.2006
6	దాధా	215.6010	27.10.2006
7	మధురాపూర్	122.2699	27.10.2006
8	డాబ్రా	111.8868	31.01.2007

మీరట్‌లోని డివిజనల్ కమీషనర్ అధ్యక్షతన కమిటీని ఏర్పాటు చేసిన సమయంలో, ప్రభుత్వం 31.12.2007 నాటి ఉత్తర్వును అనుసరించి, దానికి ముందు కూడా పరిహారాన్ని

పెంచాలని డిమాండ్ చేస్తూ ఈ గ్రామస్తులు వ్యవసాయాధికారులు, వ్యవసాయాధికారులు అనేక మెమోలు ఇచ్చారు.

అప్పటి డిప్యూటీ చీఫ్ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్, గ్రేటర్ నోయిడా సంతకం చేసిన 5.01.2007 నాటి సమ్మతి లేఖ కాపీ మరియు 5.01.2007 న గ్రామస్తులు పార్లమెంటు సభ్యుడు శ్రీ అశోక్ ప్రధాన్ మరియు అప్పటి ఎమ్మెల్యేతో సమర్పించిన మెమోలపై పరిశీలన మరియు సంప్రదింపులు శ్రీ నవాబ్ సింగ్ నగర్ వ్యవసాయదారులకు కూడా అందించబడింది, ఇందులో ఘజియాబాద్ డెవలప్‌మెంట్ అథారిటీ ద్వారా సేకరిస్తున్న భూమికి పరిహారం ధరలను పిలిచి సేకరించిన భూమికి పరిహారం పెంపునకు సంబంధించి ఈ నిర్ణయం తీసుకున్నట్లు ప్రస్తావించబడింది. ట్రోనికా సిటీ ఆఫ్ హౌసింగ్ డెవలప్‌మెంట్ బోర్డ్ యొక్క భూమి, ఫిబ్రవరి చివరి వారం వరకు, పరిహారం పెంపునకు సంబంధించి నిర్ణయం తీసుకోబడుతుంది. 2007 ఫిబ్రవరి నెలలో కూడా నష్టపరిహారాన్ని పెంచాలనే డిమాండ్‌ను వ్యవసాయాధికారులు లేవనెత్తినట్లు స్పష్టమవుతోంది, ఈ హామీని కాంపిటెంట్ లెవెల్ ఆఫ్ అథారిటీలో అందించారు.

జిల్లా మేజిస్ట్రేట్ అధ్యక్షతన ఏర్పాటైన కమిటీ 31.07.2008 నాటి తన నివేదికలో వ్యవసాయాధికారులు లేవనెత్తిన మొత్తం అంశాలపై వాస్తవాలను వివరంగా వెల్లడించింది. ఈ కమిటీ 21.07.2008 నాటి జ్ఞాని జిల్లా మేజిస్ట్రేట్, గౌతమ్ బుద్ధ నగర్ అధ్యక్షతన ఏర్పాటైన కమిటీ సిఫార్సును పరిశీలించింది. 21.07.2008 నాటి తన నివేదికలో భూమిని స్వాధీనం చేసుకున్న తర్వాత అగ్రిమెంట్ రెగ్యులేషన్ ప్రకారం ఒప్పందాన్ని నెరవేర్చిన తర్వాత పరిహారం పొందడం వల్ల, చట్టం ప్రకారం పరిహారం రేటులో ఎలాంటి మార్పు చేయడం సాధ్యం కాదని అటువంటి అన్వేషణ నిర్ధారించబడింది. సంబంధిత వ్యవసాయాధికారుల ద్వారా, కానీ, కమిటీ తన 21.07.2008 నాటి నివేదికలో ఎక్స్-గ్రేషియా ఖాతాలో వివరణాత్మక పరిస్థితులలో కొంత మొత్తాన్ని అందించాలని సిఫార్సు చేసింది.

5. సిఫార్సు - గ్రేటర్ నోయిడాలోని స్పెషల్ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్ (LA), అందించిన సమాచారం ప్రకారం, ప్రభుత్వ ఉత్తర్వు ప్రకారం, ఇతర గ్రామాలతో సహా, గ్రామ ఘోడి బచ్చేదా యొక్క 2006-2007 ఆర్థిక సంవత్సరంలో సేకరించిన భూమిలో చాలా మంది వ్యవసాయదారులు ప్రభుత్వ ఉత్తరువు తేది 29.09.2001, ఉత్తరప్రదేశ్ భూసేకరణ (పరిహారం నిర్ధారణ మరియు ఒప్పందం ద్వారా అవార్డు ప్రకటన) 1997 నిబంధనల ప్రకారం, పరిహారం పొందింది. కాబట్టి, ప్రకటించాల్సిన అవార్డు పరిహార రేట్లలో ఎలాంటి మెరుగుదల/మార్పు చేయడం నియమం ప్రకారం సాధ్యం కాదు. దీని ప్రకారం, ఈ గ్రామాల వ్యవసాయదారులకు ఉపశమనంగా ఇవ్వడానికి ఎక్స్ గ్రేషియా ఖాతాలో అదనపు మొత్తాన్ని ఇవ్వడానికి మాత్రమే కేటాయించబడుతుంది. జిల్లా మేజిస్ట్రేట్ అధ్యక్షతన ఏర్పాటైన కమిటీ 21.07.2008 నాటి నివేదికలో, చదరపు మీటరుకు రూ. 175-200 చొప్పున అదనంగా చెల్లించాలని సిఫార్సు చేయబడింది. కానీ, కమిటీ అభిప్రాయం ప్రకారం, పైన పేర్కొన్న మొత్తాన్ని పాక్షికంగా పెంచడానికి సమర్థన ఉంది.

కాబట్టి, పైన పేర్కొన్న వివరణాత్మక వాస్తవ విశ్లేషణ, సంప్రదింపులు, చర్చలు, వ్యవసాయాధికారుల నుండి చేసిన పరిశీలన మరియు అథారిటీ స్థాయిలో ఇచ్చిన హామీల దృష్ట్యా, ఈ కమిటీ ఖాతాలో చదరపు మీటరుకు @ రూ.310 మొత్తాన్ని చెల్లించాలని సిఫార్సు చేయబడింది. 2006-2007 ఆర్థిక సంవత్సరంలో పొందబడిన పారా నెం.4 ఆధీనంలో వివరించబడిన 8 గ్రామాలలోని ప్రశ్నించబడిన భూమి యొక్క పూర్వీకుల వ్యవసాయదారులకు ఎక్స్ గ్రేషియా మరియు గ్రేటర్ నోయిడా అథారిటీ బోర్డు ముందు సిఫార్సును సమర్పించాలని కమిటీ అవసరమైన చర్యల కోసం ఇందుమూలంగా సిఫార్సు చేయబడింది

Sd/-, శ్రవణ్ కుమార్ శర్మ, జిల్లా మేజిస్ట్రేట్, గౌతమ్ బుద్ధ నగర్

Sd/-(పంకజ్ అగర్వాల్), చీఫ్ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్, గ్రేటర్ నోయిడా

Sd/-(ఠాకూర్ జైవీర్ సింగ్), గౌరవనీయ మంత్రి రూరల్ ఇంజినీరింగ్ సర్వీస్ అగ్రికల్చర్ ఫారిన్ ట్రేడ్ అండ్ అగ్రికల్చర్ ఎగుమతి, ఉత్తరప్రదేశ్"

16. పైన పేర్కొన్న నివేదిక ఆధారంగా, గ్రేటర్ నోయిడా 74 వ బోర్డు సమావేశంలో 8 గ్రామాలకు చెందిన 'పుష్టిని' రైతులకు మాత్రమే చదరపు మీటరుకు రూ.310 చొప్పున అదనపు పరిహారం/ఎక్స్‌గ్రేషియా చెల్లించేందుకు నిర్ణయం తీసుకోబడింది.

17. 03.11.2008 నాటి గ్రేటర్ నోయిడా అథారిటీ యొక్క 74 వ బోర్డ్ మీటింగ్ యొక్క మినిట్స్ ఇక్కడ పునరావృతం చేయబడుతున్నాయి:-

" అనుబంధం P-5

S. No.1 - అధికారం యొక్క 74 వ బోర్డు సమావేశం యొక్క నిమిషాల ఆమోదం కోసం

03.11.2008 న అథారిటీ యొక్క 74 వ బోర్డు సమావేశం జరిగింది.

3.11.2008 నాటి సెమీ గవర్నమెంట్ లెటర్ నెం.UMC/ 74 వ బోర్డ్ మీటింగ్/ 2008 / 265 ద్వారా ఈ సమావేశం యొక్క మినిట్స్ (ఎన్‌క్లోజర్) అధికార సభ్యులకు పంపబడింది. పై సమావేశం యొక్క మినిట్స్ అథారిటీ బోర్డు ఆమోదం కోసం ఇక్కడ సమర్పించబడుతోంది.

స.నెం. 9- బోనస్ డిమాండ్‌కు సంబంధించి/మాజీ-

గ్రేటర్ నోయిడా ద్వారా 2006-2007 ఆర్థిక సంవత్సరంలో సేకరించిన గ్రామ ఘోడి బచేడా మరియు ఇతర గ్రామస్థుల భూమి యొక్క వ్యవసాయదారుల గ్రేషియా/పరిహారం

పెంపుదల కింది గ్రామస్తుల భూమికి చెందిన వ్యవసాయదారులు, వీరి భూమిని 2006-2007 ఆర్థిక సంవత్సరంలో గ్రేటర్ నోయిడా,లో సేకరించారు. పరిహారం పెంపుదల డిమాండ్ చేస్తూ, చాలా మెమోలను సమర్పించింది-

క్ర.స,	గ్రామం పేరు	స్వాధీనం చేసుకున్న ప్రాంతం హెక్టార్లలో	అథారిటీకి భూమి బదిలీ చేసిన తేదీ
1	సూరజ్‌పూర్	69330	01.06.2006
2	అజయ్‌పూర్	37308	01.06.2006
3	గర్బరా	595830	01.06.2006
4	గోండి బసెరా	580.1730	14.06.2006
5	శని	299.5660	30.10.2006
6	దాధా	215.6010	27.10.2006
7	మధురాపూర్	122.2699	27.10.2006
8	డాబ్రా	111.8868	31.01.2007

తగిన ఆదేశాలు మరియు మార్గదర్శకాల కోసం ఎప్పటికప్పుడు ప్రభుత్వానికి సమర్పించబడినవి. గ్రేటర్ నోయిడా చైర్మన్, 10.06.2008 నాటి ఉత్తర్వు ప్రకారం, జిల్లా మేజిస్ట్రేట్, గౌతమ్ బుద్ధ నగర్, అదనపు చీఫ్ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్, డిప్యూటీ చీఫ్ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్, గ్రేటర్ నోయిడా కమిటీని అనుసరించి, వ్యవసాయదారుని నష్టపరిహారం మరియు నిర్వహణ డిమాండ్‌ను పరిశీలించడం కోసం ఏర్పాటు చేయబడింది. మరియు పై కమిటీ తన నివేదికలో 2006, 2007 ఆర్థిక సంవత్సరంలో ఇతర గ్రామాలతో సహా ఘోడి బచ్చెడలో భూమిని సేకరించిన సాగుదారులకు చదరపు మీటరుకు @ రూ.175- 200 అదనపు మొత్తాన్ని అందించడంపై పరిశీలన చేయాలని సిఫార్సు చేసింది. 21.07.2008. 11.08.2008 న జరిగిన బోర్డు యొక్క 72 వ సమావేశంలో, కమిటీ యొక్క సిఫార్సును ఉపయోగించుకుంటూ, ఆర్థిక మూలాల పరిస్థితి మరియు దాని నిర్వహణను లెక్కించేటప్పుడు, ఈ విషయాన్ని ప్రభుత్వానికి సూచించవచ్చని ఈ దిశా నిర్దేశం చేయబడింది, ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రభుత్వం యొక్క 4.09.2008 నాటి ప్రభుత్వ ఉత్తర్వు నం.4/4/1/2008 - CX (1) లక్నో ప్రకారం, గ్రామ ఘోడి బచ్చేదా మరియు ఇతర గ్రామాల భూమికి సంబంధించి పెంచిన రేట్ల బోనస్‌కు ఎక్స్ గ్రేషియా / పరిహారం పెంపుదల

సంబంధించి వ్యవసాయదారుల డిమాండ్‌లను పరిగణనలోకి తీసుకోవడానికి కమిటీని ఏర్పాటు చేశారు.

1. శ్రీ ఠాకూర్ జైవీర్ సింగ్ గౌరవనీయ మంత్రి, గ్రామీణ ఇంజనీరింగ్ సర్వీస్, వ్యవసాయం విదేశీ వాణిజ్యం మరియు వ్యవసాయ ఎగుమతి - ఛైర్మన్

2. చీఫ్ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్, గ్రేటర్ నోయిడా సభ్యుడు

3. జిల్లా మేజిస్ట్రేట్, గౌతమ్ బుద్ధ నగర్ -మెంబర్ కోఆర్డినేటర్ 25.10.2008న కమిటీ తన సిఫార్సును సమర్పించింది, ఇందులో పూర్వీకుల వ్యవసాయానికి రూ.310 చదరపు మీటర్ల ఎక్స్‌గ్రేషియా ఖాతాలో చెల్లించాలని సిఫార్సు చేయబడింది. గ్రామ ఘోడి బచ్చేదా భూమికి సంబంధించి గ్రేటర్ నోయిడా ద్వారా 1.04.2006 ఆర్థిక సంవత్సరంలో 2006-2007లో స్వాధీనం చేసుకున్న భూమి మరియు గ్రేటర్ నోయిడా అథారిటీ బోర్డు ముందు కమిటీ సిఫార్సుతో విషయాన్ని సమర్పించాలని సిఫార్సు చేయబడింది అవసరమైన చర్యల కోసం. కమిటీ యొక్క 25.10.2008 నాటి మరియు అది ఎజెండాలో ఒక భాగమని నివేదిక జతపరచబడిందిమొత్తం పరిహారం మొత్తం రూ.5522134695.00 (రూ. ఐదు అరబ్ యాభై రెండు కోట్ల ఇరవై ఒక్క లక్షల ముప్పై నాలుగు వేల ఆరు వందల తొంభై ఐదు మాత్రమే), చదరపు మీటరుకు @ రూ. 385., 2006-2007 ఆర్థిక సంవత్సరంలో సేకరించబడిన పై గ్రామాలలో 1434.3207 కొలత గల భూమికి వ్యతిరేకంగా ఆ సమయంలో దరఖాస్తు చేయబడింది, ఇది ఇప్పటికే అదనపు జిల్లా మేజిస్ట్రేట్ (LA)కి పంపబడింది. మరియు లెటర్ నెం.527/8 -VK BHL ప్రకారం 23.06.2008 నాటి భూసేకరణ అధికారి నుండి అందుకున్న మొత్తం రూ.5,27,56,68,568 (ఐదు అరబ్ ఇరవై ఏడు కోట్లు, యాభై ఆరు లక్షల అరవై ఎనిమిది వేల ఐదు నూట అరవై ఎనిమిది మాత్రమే), ఇది 95.54%, ఇది ఇప్పటికే సంబంధిత వ్యవసాయదారులకు పంపిణీ చేయబడింది. అదనపు కలెక్టర్ (LA) యొక్క 21.10.2008 తేదీ నాటి పీడీ లెటర్ నెం.833/ఎనిమిది- ADO (LA) /08కి అందిన సమాచారం ప్రకారం, పై గ్రామాలలోని ప్రశ్నించబడిన సేకరించిన భూమిలో, 1392.9586 హెక్టార్ల విస్తీర్ణం పూర్వీకులది. ప్రాంతం. కాబట్టి, పూర్వీకులైన వ్యవసాయదారునికి పెంచిన ధరలకు చెల్లింపు చేస్తే, అంటే, కమిటీ సిఫార్సు చేసిన విధంగా చదరపు మీటరుకు @ రూ.310 చొప్పున చెల్లింపు చేస్తే, వారి ఆర్థిక భారం రూ.4318171660 (రూపాయిలు నాలుగు అరబ్ ఇరవై ఒక కోటి ఎనభై ఒక్క లక్షల డెబ్భై ఒక వేల ఆరు వందల అరవై మాత్రమే).కమిటీ నివేదిక అథారిటీ బోర్డు పరిశీలనకు సమర్పించబడింది.

18. 15.01.2009 నాటి ఉత్తర్వును చూడండి, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 'పుష్టిని' భూస్వాములకు మెరుగైన పరిహారం/ఎక్స్-గ్రేషియా/బోనస్ చెల్లింపు కోసం తన ఆమోదాన్ని మంజూరు చేసింది.

19. సౌలభ్యం కొరకు, భూయజమానుల యొక్క రెండు వర్గాలకు మంజూరైన నష్టపరిహారాన్ని విచ్ఛిన్నము ద్వారా ఇక్కడ అందించబడుతోంది:-

తేదీలు	**పుష్టైని భూస్వాములకు నష్టపరిహారం రేటు**	**గైర్-పుష్టైని భూస్వాములకు పరిహార రేటు**	**పరిహారంలో వ్యత్యాసం**
28.10.1997 (GNOIDA) పరిహారం మరియు జూలై-సెప్టెంబర్ కోసం 2 వర్గాలను రూపొందించింది. 2006 (భూస్వాములు మరియు GNOIDA మధ్య ఒప్పందం)	ఆలయ నిర్మాణానికి రూ. చదరపు అడుగుకి 322/-. యార్డు, పార్టీల మధ్య అంగీకరించిన విధంగా.	ఆలయ నిర్మాణానికి రూ. చదరపు అడుగుకి 280 రూ. పార్టీల మధ్య అంగీకరించిన విధంగా యార్డ్	ఆలయ నిర్మాణానికి రూ. చదరపు అడుగుకి 42/-. యార్డ్

15.01.2009 (చెల్లింపు కోసం కార్యదర్శి లేఖ)	తదుపరి చెల్లింపు రూ. చదరపు అడుగుకి 259.27. yd. పుష్టైని రైతులకు ఎక్స్ గ్రేషియా చెల్లింపుగా.	గైర్-పుష్టైని భూ యజమానులకు ఎక్స్-గ్రేషియా చెల్లింపు లేదు	ఆలయ నిర్మాణానికి రూ. చదరపు అడుగుకి 301.27. యార్డ్.
21.10.2011 (GAJRAJ హైకోర్టు తీర్పు) & 02.11.2011 (G NOIDA పుష్టైని భూ యజమానులకు చేసిన ఎక్స్ గ్రేషియా చెల్లింపును అదనపు పరిహారంగా పరిగణించింది,	ఆలయ నిర్మాణానికి రూ. చదరపు అడుగుకి 957.36. యార్డ్	ఆలయ నిర్మాణానికి రూ. చదరపు అడుగుకి 461.16. యార్డ్	ఆలయ నిర్మాణానికి రూ. చదరపు అడుగుకి 496.20. యార్డ్

20. అప్పిలెంట్ల తరపు న్యాయవాది ఇలా వాదించారు:-

I. భూసేకరణ చట్టంలోని సెక్షన్ 23 భూసేకరణ చట్టం ప్రకారం నష్టపరిహారాన్ని నిర్ణయించడంలో పుష్టాని మరియు గైర్-పుష్టాని భూ యజమానుల మధ్య వివక్షను అనుమతించదు .

I. నాగ్‌పూర్ ఇంప్రూవ్‌మెంట్ ట్రస్ట్ కేసు (పైన తెలిపిన)లో ఈ కోర్టు నిర్దేశించిన చట్టం ప్రకారం, భూమిని కొనుగోలు చేసిన తేదీ మరియు తేదీ ఆధారంగా పైన పేర్కొన్న రెండు రకాలైన భూ యజమానుల మధ్య ఎటువంటి భేదం ఉండదు. G NOIDA Ld.స్థాపన. భూమిని స్వాధీనం చేసుకున్న భూ యజమానులందరూ ఒకే పీఠంపై నిలబడాలని న్యాయవాది వాదించారు.

II. రెండు తరగతుల భూయజమానుల భూమి ఒకే విధానంలో, ఒకే ప్రజా ప్రయోజనం కోసం మరియు ఒకే మార్కెట్ విలువను కలిగి ఉంది, అందువల్ల, ఏ పక్షానికి అందించిన పరిహారం రేటులో ఏదైనా వ్యత్యాసం చాలా వివక్షతో కూడుకున్నది మరియు 14 అధికరణాన్ని ఉల్లంఘిస్తుంది.

III. ఇంకా, కేవలం ఒప్పందంపై సంతకం చేయడం ద్వారా, ఇక్కడ అప్పీలుదారులు పరిహారంపై అప్పీల్ చేసే హక్కును వదులుకున్నారని చెప్పలేమని కూడా వాదించబడింది, ప్రత్యేకించి పుష్టైనీ భూ యజమానులకు మంజూరు చేసిన ఎక్స్‌గ్రేషియా ఒప్పందం తర్వాత అందించబడింది.

IV. పరిహారం యొక్క రూపంగా ఎక్స్-గ్రేషియా చెల్లింపు భూసేకరణ చట్టంలో లేదని మరియు భూసేకరణ చట్టంలోని సెక్షన్ 23 లోపు చెల్లించడానికి గల కారణాలలో ఒకటిగా మాత్రమే అన్వయించబడుతుందని కూడా వాదించబడింది. దృష్టాంతంలో, చెల్లింపు అన్ని పార్టీలకు సార్వత్రికంగా చేయబడాలి.

ప్రతివాదులు ముందుకు తెచ్చిన వాదనలు

21. Ld. ప్రతివాదుల తరఫు న్యాయవాది ఇలా వాదించారు:

I. భూ సేకరణ చట్టం , 1894 ప్రకారం UP భూ సేకరణ నియమాలు రూపొందించబడ్డాయి . ఈ నియమాలు ఒప్పందం ద్వారా స్వాధీనము చేసుకునేవారు మరియు స్వాధీనము చేసేవారు మధ్య పరిహారం పద్ధతిని సూచిస్తాయి. అప్పీలుదారులు, ఒప్పందం ద్వారా, స్వచ్ఛందంగా వారికి మంజూరు చేయబడిన నష్టపరిహారాన్ని అంగీకరించారు. అంతేకాకుండా, పరిహారాన్ని ఆమోదించేటప్పుడు, ఇక్కడ అప్పీలుదారులు పరిహారంపై అంగీకరించారని మరియు కక్షిదారులు అంగీకరించారని పేర్కొంటూ అఫిడవిట్‌ను కూడా సమర్పించారు. మూడేళ్ల తర్వాత మాత్రమే అప్పీలుదారులు ఒప్పందం కుదుర్చుకుని, పరిహారం మొత్తాన్ని స్పష్టంగా అంగీకరించిన తర్వాత, నష్టపరిహారాన్ని సవాలు చేస్తూ రిట్ దాఖలు చేయాలని నిర్ణయించుకున్నారు.

II. అప్పీలుదారులు భూ చట్టం ప్రకారం ఒప్పందం చేసుకున్నారు మరియు వారికి మంజూరు చేసిన నష్టపరిహారాన్ని అంగీకరించారు. అటువంటి దృష్టాంతంలో, వేరొక పక్షానికి పరిహారంలో తదుపరి పెరుగుదల కారణంగా ఒప్పందాన్ని తిరిగి తెరవడానికి అప్పీలుదారులకు ఎటువంటి చట్టపరమైన పరిష్కారం లేదు.

విగ్రహంలోని కోర్టును ఆశ్రయించడం ద్వారా ఒప్పందాన్ని తిరిగి తెరవడానికి ఎటువంటి పరిహారం లేదు.

III. భూమి యజమానుల యొక్క రెండు శ్రేణుల మధ్య సృష్టించబడిన వ్యత్యాసం వారి నివాస ప్రాతిపదికన చేయబడింది. రెండు శ్రేణులకు ఇచ్చే మూల పరిహారం ఒకేలా ఉంటుంది మరియు పుష్టైనీ భూ యజమానులకు పునరావాస బోనస్‌గా అదనంగా 15% అదనపు మొత్తం మాత్రమే ఇవ్వబడుతుంది, గైర్-పుష్టాయిని భూ యజమానులు సంబంధిత భూమిలో నివసించనందున వారికి ఇది అవసరం లేదు. వారు భూపుత్రులు కాదు.

IV. పుష్టైని భూ యజమానులకు ఇచ్చే ఎక్స్ గ్రేషియా చెల్లింపుకు సంబంధించి, ఇది భూపుత్రులు మరియు భూమిపై పెట్టుబడిదారుల మధ్య వర్గీకరణ ఆధారంగా కేవలం అదనపు పరిహారం మాత్రమే. చెల్లింపు సహేతుకమైన వర్గీకరణపై ఆధారపడి ఉంటుంది మరియు ఆర్టికల్ 14 ని ఉల్లంఘించదు .

<u>సమస్యలు</u>

22. హైకోర్టులో పైన పేర్కొన్న వ్యాజ్యాల తర్వాత, ఈ అప్పీళ్లలో తీర్పు కోసం క్రింది మూడు ప్రశ్నలు తలెత్తుతాయి:-

I. అప్పీలుదారులు, ఒప్పందంపై సంతకం చేయడం ద్వారా, సవరించిన పరిహారం కోసం కోరే వారి హక్కును వదులుకున్నారా?

II. భూసేకరణ చట్టం మరియు యుపి భూసేకరణ నియమాలు, 1997 ప్రకారం వివిధ రేట్లలో పరిహారం చెల్లింపు కోసం పుష్టాని భూ యజమానులు మరియు గైర్-పుష్టాయిని భూయజమానుల మధ్య చేసిన వర్గీకరణ రాజ్యాంగంలోని 14 వ అధికరణను ఉల్లంఘించినందున కొట్టివేయబడుతుందా ?

III. నాగ్‌పూర్ ఇంప్రూవ్‌మెంట్ ట్రస్ట్ మరియు మరొకరు వర్సెస్ విఠల్ రావు మరియు ఇతరుల కేసులో ఈ గౌరవనీయ న్యాయస్థానం నిర్దేశించిన చట్టానికి పుష్టిని భూస్వాములు మరియు గైర్-పుష్టైనీ భూస్వాముల మధ్య హైకోర్టు ఫుల్-బెంచ్ చేసిన వర్గీకరణ విరుద్ధం కాదా (1973) 1 SCC 500?

23. శ్రీ ప్రదీప్ కాంత్, అప్పిలెంట్ల తరపు సీనియర్ న్యాయవాది శ్రీ. గ్రేటర్ నోయిడా తరపున సీనియర్ న్యాయవాది రవీంద్ర కుమార్ మరియు UP/AAG రాష్ట్రం కొరకు శ్రీ రవీంద్ర కుమార్ రైజాడా న్యాయవాదిని సుదీర్ఘ కాలం పాటు మేము విన్నాము. పాటు మేము విన్నాము.

24. ప్రారంభంలో, మేము ప్రస్తుత అప్పీళ్లలో, జి. నోయిడా 'పుష్టైని' భూస్వాముల యొక్క కృత్రిమ శ్రేణిని రూపొందించడం ద్వారా భూస్వాములకు మెరుగైన నష్టపరిహారాన్ని చెల్లించడం యొక్క చచట్టబద్ధత మరియు ప్రామాణికత గురించి మాత్రమే ఆందోళన చెందుతున్నామని మేము స్పష్టం చేయాలనుకుంటున్నాము. అదే ప్రయోజనం కోసం అదే ప్రకటన ద్వారా భూమిని పొందిన అదే తరగతి భూస్వాముల నుండి. చివరకు ఈ కోర్టు ద్వారా పరిష్కరించబడిన అదే స్టాండ్‌ల కారణంగా స్వాధీనత యొక్క చెల్లుబాటుకు ఎటువంటి సవాలు లేదు. విశ్లేషణ భూసేకరణ నిబంధనల ప్రకారం ఒప్పందం ప్రకారం అప్పీలుదారులు నష్టపరిహారానికి కట్టుబడి ఉన్నారా మరియు మెరుగుపరచబడిన పరిహారాన్ని కోరే వారి హక్కును వదులుకున్నారా?

25. ఇక్కడ అప్పీలుదారులు భూసేకరణ చట్టంలోని సెక్షన్ 18 ప్రకారం తమ పరిహారాన్ని ముగించలేదని మరియు హైకోర్టును ఆశ్రయించారని మరియు విధానపరమైన అవసరాన్ని పక్కదారి పట్టించారని గ్రేటర్ నోయిడా తరపున గట్టిగా సమర్పించబడింది . 1894 చట్టంలోని సెక్షన్ 18 కింది విధంగా ఉంది:-

“కోర్టుకు రిఫరెన్స్.- (1) ఆసక్తి ఉన్న ఎవరైనా అవార్డును అంగీకరించని వ్యక్తి, కలెక్టర్‌కు వ్రాతపూర్వక దరఖాస్తు ద్వారా, ఈ విషయాన్ని కోర్టు నిర్ణయం కోసం కలెక్టర్ సూచించవలసి ఉంటుంది, అతని అభ్యంతరం కొలతపైనా భూమి, పరిహారం మొత్తం, అది చెల్లించాల్సిన వ్యక్తులు లేదా ఆసక్తి ఉన్న వ్యక్తులలో పరిహారం యొక్క విభజన.

(2) అవార్డ్‌పై అభ్యంతరం ఏ కారణాలపై తీసుకోబడుతుందో దరఖాస్తు పేర్కొనాలి: అటువంటి ప్రతి దరఖాస్తును అందించాలి,

(ఎ) కలెక్టర్ అవార్డు పొందిన తేదీ నుండి ఆరు వారాలలోపు, అతను తన అవార్డును ఇచ్చే సమయంలో కలెక్టర్ ముందు హాజరైన వ్యక్తి లేదా ప్రాతినిధ్యం వహించినట్లయితే;

(బి) ఇతర సందర్భాల్లో, సెక్షన్ 12 , సబ్-సెక్షన్ (2) కింద కలెక్టర్ నుండి నోటీసు అందిన ఆరు వారాలలోపు లేదా కలెక్టర్ అవార్డు తేదీ నుండి ఆరు నెలలలోపు, ఏది ముందుగా గడువు ముగుస్తుంది.

26. గమనించవలసిన మొదటి మరియు ప్రధానమైన విషయం ఏమిటంటే, హైకోర్టులో అప్పీలుదారులు దాఖలు చేసిన రిట్ పిటిషన్‌లోని సవాలు యొక్క స్వభావం రాజ్యాంగం కల్పించిన ప్రాథమిక హక్కు అయిన ఆర్టికల్ 14 ఉల్లంఘనపై ఆధారపడి ఉంది . అటువంటి సవాలు, ఒక చట్ట ప్రకారం ఏదైనా ప్రత్యామ్నాయ నివారణ ఉనికితో సంబంధం లేకుండా రాజ్యాంగ న్యాయస్థానాల అధికార పరిధికి అడ్డుకట్ట వేయదు.

27. ఒప్పందానికి సమ్మతించినందున, కోర్టులో ఎటువంటి సవాలు ఉండదని ప్రతిస్పందించే అథారిటీ వాదించింది. కేసు యొక్క వాస్తవాలలో ఈ వాదన, తిరస్కరించడానికి మాత్రమే లేవనెత్తబడింది. తీర్పులో ఉన్న సమస్య అప్పీలుదారులు కుదుర్చుకున్న ఒప్పందానికి సంబంధించినది కాదు. కృత్రిమ వర్గీకరణను సృష్టించడం ద్వారా సేకరించిన భూమి యొక్క నివాస కాలం/ఆక్రమం ఆధారంగా వ్యత్యాసాన్ని రూపొందించడం ద్వారా ఒప్పందం తర్వాత అదనపు పరిహారం మంజూరు చేయబడిన ఒకే విధమైన భూస్వాములు కూడా అథారిటీతో ఇలాంటి ఒప్పందాలు చేసుకున్నారు. 'పుష్టిని' మరియు 'గైర్-పుష్టిని' భూస్వాములు.

28. ఇంకా, 'పుష్టాని' మరియు 'గైర్-పుష్టాని' అనే కృత్రిమ వర్గీకరణ ద్వారా అదనపు పరిహారం సమస్య ఒప్పందం సమయంలో ఉనికిలో లేనందున, దానిని సవాలు చేసే సందర్భం లేదు.

29. ఇంకా, ప్రత్యేకంగా ఎక్స్-గ్రేషియా చెల్లింపు సందర్భంలో, పుష్టైని భూస్వాములకు ఒక ప్రత్యేక ప్రకటన ద్వారా మంజూరు చేయబడిన చెల్లింపును అంచనా వేసి, ఒప్పందంపై సంతకం చేసిన తర్వాత, పుష్టైనీ అందించారని గమనించాలి. మరియు గైర్-పుష్టాయిని భూ యజమానులు. ఇక్కడ అప్పీలుదారులు, ఆ పరిస్థితులలో, మాజీకి వ్యతిరేకంగా ఒప్పందాన్ని సవాలు చేయలేరు. ఒప్పందం సమయంలో అటువంటి ఉల్లంఘన ఏదీ లేనప్పుడు, ఆర్టికల్ 14 ఉల్లంఘన ఆధారంగా గ్రేషియా చెల్లింపు . భవిష్యత్తులో వారి హక్కుల ఉల్లంఘనను ఊహించి, ముందస్తు అప్పీల్‌ను దాఖలు చేయడాన్ని ఏ వ్యక్తి ఊహించలేము. ఈ న్యాయస్థానం 17 వ శతాబ్దంలో చట్టపరమైన ఖచ్చితత్వం మరియు న్యాయం మధ్య ఉన్న సంబంధాన్ని గురించి వ్రాసిన ఫ్రాన్సిస్ బేకన్ మాటలను గుర్తుచేస్తుంది:

> "బాకా అనిశ్చిత శబ్దం చేస్తే, ఎవరు యుద్ధానికి సిద్ధపడతారు? కాబట్టి చట్టం అనిశ్చిత ధ్వనిని ఇస్తే, దానిని ఎవరు పాటించాలి? కాబట్టి అది కొట్టే ముందు హెచ్చరించాలి... రక్తం చిందించే అధికారం ఉండకూడదు; లేదా తెలిసిన మరియు నిర్దిష్ట చట్టం ప్రకారం తప్ప, కేసులపై ఏ కోర్టులోనూ శిక్షను ప్రకటించకూడదు లేదా తాను ప్రమాదంలో ఉన్నానని మొదట తెలియని వ్యక్తి తన జీవితాన్ని కోల్పోకూడదు. (కాక్విల్లెట్, ఫ్రాన్సిస్ బేకన్ pp 244 మరియు 248 లో కోట్ చేయబడింది, అపోరిజం 8 మరియు అపోరిజం 39 నుండి? ఎ ట్రీటైస్ ఆన్ యూనివర్సల్ జస్టిస్)."

30. పైన పేర్కొన్న కారణాల ఆధారంగా, అప్పీలుదారులు, ఒప్పందంపై సంతకం చేసినందున, సవరించిన నష్టపరిహారాన్ని పొందే వారి హక్కును కోల్పోలేదని మేము భావిస్తున్నాము, ఎందుకంటే , చర్య కారణం వారికి ఒప్పందంలోకి ప్రవేశించిన

తర్వాత కలిగింది. ఇష్యూ నెం. 1 తదనుగుణంగా ప్రతికూలంగా మరియు అప్పీలుదారులకు అనుకూలంగా సమాధానం ఇవ్వబడింది.

వివిధ రేట్లలో పరిహారం చెల్లింపు కోసం పుష్టైసి భూయజమానులు మరియు గైర్-పుష్టైసి భూయజమానుల మధ్య చేసిన వర్గీకరణ మరియు కార్యనిర్వాహక ఫియట్ రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 14 ను ఉల్లంఘించినట్లుగా కొట్టివేయబడుతుందా ?

31. హైకోర్టు, 'పుష్టాని' మరియు 'గైర్-పుష్టాని' భూస్వాముల మధ్య వర్గీకరణను సమర్థిస్తూ, అదే విధంగా ఉన్న కక్షిదారులకు ఎటువంటి వివక్ష చూపడం లేదని పేర్కొంది మరియు శ్రీమతి మాధురీ శ్రీవాస్తవ (పైన తెలిపిన) కేసులో డివిజన్ బెంచ్ ఇచ్చిన తీర్పు. సరైన చట్టాన్ని నిర్దేశించారు. అందువల్ల, ఫుల్ బెంచ్ వర్గీకరణను సమర్థించింది మరియు పేర్కొన్న వర్గీకరణకు చేసిన సవాలును తిరస్కరించింది. ఆక్షేపించిన తీర్పు యొక్క సంబంధిత పేరాగ్రాఫ్‌లు ఇక్కడ పునరావృతం చేయబడ్డాయి:-

> "కేసు యొక్క యోగ్యతలపైకి రాకముందు, ప్రభుత్వ ప్రయోజనాల కోసం ప్రైవేట్ ఆస్తిని సంపాదించడానికి రాష్ట్ర సార్వభౌమాధికారం "సాలస్ పాపులి ఎస్ట్ సుప్రీం లాక్స్" అనే ముఖ్యాంశం (మాగ్జిమ్)పై ఆధారపడి ఉంటుందని చెప్పడం సముచితం. పబ్లిక్ మేజర్ ఎస్ట్ క్వామ్ ప్రైవేట్" అంటే ప్రైవేట్ కంటే పబ్లిక్ అవసరం ఎక్కువ. మాగ్జిమ్ "ప్రముఖ డొమైన్" (సబాయి భూమి గోవింద్ కి) అంటే భూమికి రాష్ట్రం సర్వోన్నత యజమాని. భారత రాజ్యాంగం ఈ సూత్రాలను పొందుపరిచింది. రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్స్ 245 మరియు 246 ప్రకారం చట్టాలు, అధికారాలను వినియోగించుకోవడం ద్వారా ప్రైవేట్ ఆస్తిని స్వాధీనం చేసుకోవచ్చు. సబ్జెక్ట్ "యూనియన్ ప్రయోజనాల కోసం ఆస్తిని స్వాధీనం చేసుకోవడం మరియు పొందడం " జాబితా-I లోని ఎంట్రీ నంబర్ 33 గా పేర్కొనబడింది మరియు "యూనియన్ ప్రయోజనాల కోసం మినహా ఆస్తిని స్వాధీనం చేసుకోవడం మరియు పొందడం" జాబితా యొక్క ఎంట్రీ నంబర్ 36 గా పేర్కొనబడింది- రాజ్యాంగంలోని ఏడవ షెడ్యూల్ II. రాజ్యాంగం (ఏడవ సవరణ) చట్టం, 1956 లోని సెక్షన్ 26 ప్రకారం, జాబితా-I లోని ఎంట్రీ నంబర్ 33 మరియు జాబితా-II లోని ఎంట్రీ నంబర్ 36 తొలగించబడ్డాయి మరియు రాజ్యాంగంలోని ఏడవ షెడ్యూల్‌లోని జాబితా-III లోని ఎంట్రీ నంబర్ 42 ఇలా సవరించబడింది. "ఆస్తి స్వాధీనం మరియు అభ్యర్థన". రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 298 ప్రకారం కార్యనిర్వాహక అధికారాన్ని ఉపయోగించడం ద్వారా వ్యక్తిగత ఆస్తులను కొనుగోలు చేయవచ్చు . యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా మరియు రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు శాసన లేదా కార్యనిర్వాహక అధికారాలను వినియోగించుకోవడం ద్వారా వ్యక్తిగత ఆస్తిని పొందవచ్చు.

వర్గీకరణ మరియు దాని సహేతుకతకు సంబంధించిన సమస్యతో వ్యవహరించేటప్పుడు, పాలన అనేది సాధారణ విషయం కాదని కూడా మనం గుర్తుంచుకోవాలి. ఇది అనంతమైన విభిన్న సంబంధాలలో వ్యక్తుల నుండి వచ్చే సమస్యలను ఎదుర్కొంటుంది మరియు వ్యవహరిస్తుంది. వర్గీకరణ అనేది ఆ సంబంధాల గుర్తింపు, మరియు దానిని విస్తృత అక్షాంశంగా చేయడంలో విచక్షణ మరియు తీర్పు ఇవ్వాలి.

పైన చర్చించిన రాజ్యాంగ నిబంధనలను మరియు చట్టం, 1894 ప్రత్యేకించి చట్టం, 1894 లోని సెక్షన్లు 23 మరియు 24 లోని నిబంధనలను కూడా దృష్టిలో ఉంచుకుని, ఈ విషయం యొక్క అన్ని అంశాలను పరిగణనలోకి తీసుకున్న తరువాత, వర్గీకరణను వాటిలో ప్రవేశపెట్టినట్లు మేము భావిస్తున్నాము. పుస్తైని మరియు గైర్ పుస్తైని రైతులలో ప్రవేశపెట్టిన వర్గీకరణ తెలివైన వ్యత్యాసంతో సహేతుకమైనది మరియు అదే విధంగా ఉన్న వ్యక్తి మధ్య ఎటువంటి వివక్షను కలిగించదని మేము భావిస్తున్నాము. శ్రీమతి మాధురీ శ్రీవాస్తవ (పైన తెలిపిన) కేసులో నిర్దేశించిన చట్టం. ఈ నిబంధనలన్నింటికీ తగిన జాగ్రత్తలు తీసుకున్నారు, అయితే పుష్టాని మరియు గైర్‌పుష్టైని రైతులు రెండు వేర్వేరు శ్రేణులని మరియు వేర్వేరు రేట్లపై అదనపు పరిహారం ఇవ్వాలనే తీర్మానం ఏమాత్రం వివక్షతతో కూడుకున్నది కాదు.

32. అసంపూర్తిగా వర్గీకరణ యొక్క చెల్లుబాటును అంచనా వేయడానికి, మేము దానిని ఆర్టికల్ 14 యొక్క కఠినంగా ఉంచాలి మరియు అది బాప్టిజం నుండి బయటపడుతుందో లేదో చూడాలి. ఆర్టికల్ 14 ప్రకారం రాష్ట్రం, చట్టం ముందు సమానత్వం మరియు చట్టం యొక్క సమాన రక్షణను తిరస్కరించడం సాధ్యం కాదని ఇది బాగా స్థిరపడిన చట్టం సూత్రం.

సహేతుకమైన వర్గీకరణ పరీక్ష

33. ఏదైనా వర్గీకరణ ఆర్టికల్ 14 యొక్క పరీక్ష నుండి బయటపడాలంటే , వర్గీకరణ తప్పనిసరిగా అర్థమయ్యే భేదంపై ఆధారపడి ఉండాలి మరియు ఇది చట్టం ద్వారా సాధించాలనుకున్న వస్తువుకు హేతుబద్ధమైన అనుబంధాన్ని కలిగి ఉండాలి. ఈ దశలో, సాధించాలనుకున్న వస్తువు కూడా చట్టబద్ధంగా ఉండాలని గమనించడం ముఖ్యం, మరియు చట్టంలోని వస్తువు వివక్షతతో కూడుకున్నదని తేలితే, అటువంటి వివక్షను కొట్టివేయాలి. ఇది తీర్పుల కాటేనాలో జరిగింది.

34. సహేతుకమైన వర్గీకరణ పరీక్ష మొదటిసారిగా భారతీయ న్యాయ శాస్త్రానికి పశ్చిమ బెంగాల్ రాష్ట్రం Vs విషయంలో ప్రవేశపెట్టబడింది. అన్వర్ అలీ సర్కార్[7] . అందులో లేపనెత్తిన అంశం బెంగాల్ ప్రత్యేక న్యాయస్థానాల చట్టానికి విరుద్ధమైనది, ఇది కొన్ని నేరాల వేగవంతమైన విచారణ ప్రయోజనం కోసం రూపొందించబడింది. ఈ చట్టం రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఏకపక్ష అధికారాలను ఇచ్చే చట్టం ఆధారంగా ఆర్టికల్ 14 యొక్క గీటురాయిపై సవాలు చేయబడింది . రాష్ట్ర విజ్ఞప్తిని కొట్టివేస్తూ కోర్టు ఇలా పేర్కొంది:-

[7] (1952) AIR 75

" ఆర్టికల్ 14 లోని హామీకి అంతర్లీనంగా ఉన్న సూత్రం భారత భూభాగంలో ఉన్న వ్యక్తులందరికీ ఒకే రకమైన చట్టాలు వర్తింపజేయాలి లేదా ఒకే విధమైన పరిష్కారాలను రూపొందించాలి అని కాదు. పరిస్థితుల తేడాలతో సంబంధం లేకుండా వారికి అందుబాటులో ఉంటుంది [చరంజిత్ లాల్ చౌదరి V. యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా , 1950 SCR 869: 1950 SCC 833] . దీని అర్థం ఒకే విధమైన పరిస్థితులలో ఉన్న వ్యక్తులందరూ ప్రదానం చేయబడిన అధికారాలు మరియు విధించిన బాధ్యతలు రెండింటిలోనూ ఒకేలా పరిగణించబడతారని అర్థం [ఓల్డ్ డియర్‌బోర్న్ డిస్ట్రిబ్యూటింగ్ కో. V. స్ప్రాగ్ డిస్టిల్లర్స్ కార్ప్., 81 L Ed 109 : 299 US 183 (1936) : 1936 SSC ఆన్‌లైన్ US145] . ఒకే పరిస్థితిలో అందరికీ సమాన చట్టాలు వర్తింపజేయాలి మరియు శాసనం యొక్క అంశం విషయంలో వారి స్థానం గణనీయంగా ఒకే విధంగా ఉంటే ఒక వ్యక్తి మరియు మరొకరి మధ్య వివక్ష ఉండకూడదు. ఇది వర్గీకరణ ప్రశ్నను తెస్తుంది. సమాన రక్షణ నియమాల ఉల్లంఘన లేనందున, చట్టం ఒక నిర్దిష్ట వర్గానికి చెందిన వారందరితో ఒకేలా వ్యవహరిస్తే, వివిధ రకాలను వర్తింపజేస్తూ, వ్యక్తులను వర్గీకరించడానికి మరియు వారి షరతులు గణనీయంగా సారూప్యంగా ఉన్నవారిని ఒకే చట్టం కింద ఉంచడానికి శాసనసభకు నిస్సందేహంగా హక్కు ఉంటుంది. విభిన్నంగా ఉన్న వ్యక్తులకు నియమాలు. సమాన రక్షణ నిబంధన కింద మొత్తం సమస్య వర్గీకరణ లేదా డ్రాయింగ్ లైన్లలో ఒకటి అని చెప్పబడింది [డౌలింగ్ : రాజ్యాంగ చట్టంపై కేసులు, 4వ ఎడి. 1139.]. వర్గీకరణ చేయడంలో శాసనసభ ఖచ్చితంగా "నైరూప్య సమరూపతను" అందించాలని ఆశించలేము. ఇది సమాజంలోని అవసరాలు మరియు అవసరాలకు అనుగుణంగా మరియు అనుభవం సూచించిన విధంగా తరగతులను రూపొందించవచ్చు మరియు వేరు చేయవచ్చు. ఇది "చెడు స్థాయిలను" కూడా గుర్తించగలదు [స్కిన్నర్ V. ఓక్లహోమా, 86 L Ed 1655 : 316 US 535 at p. 540 (1942) : 1942 SCC ఆన్‌లైన్ US SC 125] , అయితే వర్గీకరణ ఎప్పుడూ ఏకపక్షంగా, కృత్రిమంగా లేదా తప్పించుకునేదిగా ఉండకూడదు. ఇది వర్గీకరణ చేయబడిన విషయానికి సంబంధించి సహేతుకమైన మరియు న్యాయమైన సంబంధాన్ని కలిగి ఉండే నిజమైన మరియు గణనీయమైన వ్యత్యాసాన్ని ఎల్లప్పుడూ కలిగి ఉండాలి; మరియు ఎటువంటి సహేతుకమైన ఆధారం లేకుండా చేసిన వర్గీకరణ చెల్లనిదిగా పరిగణించబడాలి [సదరన్ రైల్వే కో. V. గ్రీన్, 54 L Ed 536 : 216 US 400 వద్ద p. 412 (1910) : 1910 SCC ఆన్‌లైన్ US SC 59] . ఈ ప్రతిపాదనలు మా ముందు వివాదాస్పదంగా లేవు మరియు ప్రతివాదుల తరపున కూడా వివాదాస్పదమైనది కాదు, ఒక చట్టం యొక్క రాజ్యాంగబద్ధతకు ఊహ ఎల్లప్పుడూ అనుకూలంగా ఉంటుంది మరియు దానిపై దాడి చేసే వ్యక్తిపై, ఉల్లంఘన జరిగినట్లు చూపించడానికి భారం ఉంటుంది.

ప్రతివాదులు రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 14 యొక్క రక్షణను కోరడానికి వీలుగా ఫిర్యాదు చేసిన చట్టం "శత్రువు" శాసనం అని చూపించవలసి ఉందని నేర్చుకున్న అటార్నీ జనరల్ వాదనతో నేను అస్సలు ఆకట్టుకోలేదు. సమాన రక్షణ నిబంధనపై చర్చలకు సంబంధించి "వివక్షత" మరియు "శత్రువు" అనే వ్యక్తీకరణలను అమెరికన్ న్యాయమూర్తులు తరచుగా ఏకకాలంలో మరియు దాదాపు పర్యాయపద వ్యక్తీకరణలుగా ఉపయోగిస్తున్నారు. ఒక శాసనం వివక్షతో కూడుకున్నది మరియు ఒక వ్యక్తి లేదా వ్యక్తుల వర్గాన్ని అదే విధంగా ఉన్న ఇతరులపై వివక్ష చూపినట్లయితే మరియు మునుపటి వారు అనుభవించే అధికారాలను తిరస్కరించినట్లయితే, అది "శత్రువు"గా పరిగణించబడదు, అంటే అది వారి ప్రయోజనాలను హానికరంగా ప్రభావితం చేస్తుంది. ఆ వ్యక్తి లేదా తరగతి. వాస్తవానికి, ఒక నిర్దిష్ట చట్టం ద్వారా ఒకరి ఆసక్తులు అస్సలు ప్రభావితం కానట్లయితే, అతనికి ఫిర్యాదు చేసే హక్కు ఉండదు. కానీ ఫిర్యాదు చేసిన వ్యక్తి చట్టం ఫలితంగా వివక్షకు గురయ్యాడని మరియు అదే స్థానంలో ఉన్న ఇతరులతో సమాన హక్కులు నిరాకరించబడ్డాడని నిర్ధారించబడినట్లయితే, అతను తన ప్రాతిపదికన ఉపశమనాన్ని క్లెయిమ్ చేసే

ముందు అది అతనిపై బాధ్యత వహిస్తుందని నేను అనుకోను. ప్రాథమిక హక్కులు, చట్టాన్ని రూపొందించడంలో, శాసనసభ ఒక నిర్దిష్ట వ్యక్తి లేదా వర్గానికి వ్యతిరేకంగా శత్రు లేదా ద్వేషపూరిత ఉద్దేశ్యంతో ప్రేరేపించబడిందని నిర్ధారించడానికి మరియు నిరూపించడానికి. అదే కారణంతో నేను నేర్చుకున్న అటార్నీ జనరల్‌తో నేను ఏకీభవించలేను, ఇలాంటి సందర్భాల్లో, చట్టాన్ని రూపొందించడంలో శాసనసభ యొక్క ఆధిపత్య ఉద్దేశం ఏమిటో మనం విచారించాలి మరియు అది రుజువైతే ఆర్టికల్ 14 యొక్క ఆపరేషన్ మినహాయించబడుతుంది . చట్టం యొక్క అవసరమైన పర్యవసానంగా వివక్ష ఉన్నప్పటికీ, శాసనసభకు వివక్ష చూపే ఉద్దేశం లేదు. చట్టాన్ని అమలు చేయడంలో అధికారులపై వివక్ష ఆరోపించబడినప్పుడు, ఆ అధికారి దుర్మార్గంగా ప్రవర్తించాడా లేదా అనే విషయాన్ని నిర్ధారించడంలో ఉద్దేశ్యంతో కూడిన ప్రశ్న ముఖ్యమైనది కావచ్చు [సండే లేక్ ఐరన్ కో. v. వేక్‌ఫీల్డ్, 62 L Ed 1154 : 247 US 350 (1918) : 1918 SCC ఆన్‌లైన్ US SC 148] ; కానీ వివక్షను అనుసరించినప్పుడు లేదా చట్టం యొక్క ఎక్స్‌ప్రెస్ నిబంధనలపైనే తలెత్తినప్పుడు ఉద్దేశ్యానికి సంబంధించిన ప్రశ్న తలెత్తదు."

35. రుస్తోమ్ కవాస్జీ కూపర్ (బ్యాంకుల జాతీయీకరణ) విషయంలో v. యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా[8], సెంట్రల్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా డైరెక్టర్‌గా ఉన్న ఆర్‌సికూపర్, ది బ్యాంకింగ్ కంపెనీస్ (అండర్‌టేకింగ్‌ల స్వాధీనత మరియు బదిలీ) ఆర్డినెన్స్, 1969 లోని నిబంధనలను సవాలు చేస్తూ యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియాకు వ్యతిరేకంగా ఒక పిటిషన్‌ను దాఖలు చేశారు. ఈ కేసును నిర్ణయిస్తూ కోర్టు తీర్పునిచ్చింది. కేవలం సాంకేతిక కారణాలతో పౌరుల ప్రాథమిక హక్కుల ఉల్లంఘనను విస్మరించలేము. ఆ తర్వాత కోర్టులు ఆరోపణ చేయబడిన చట్టం యొక్క వస్తువులను పరిశీలించవని మరియు అవి ఇంప్లీడ్ చట్టం యొక్క ప్రభావాన్ని పరిశీలిస్తాయని పేర్కొంది. ఈ చట్టం ఆర్టికల్ 14 ను స్పష్టంగా ఉల్లంఘించిందని కోర్టు గుర్తించింది , ఎందుకంటే భవిష్యత్తులో కేవలం 14 బ్యాంకులు మాత్రమే బ్యాంకింగ్ వ్యాపారం చేయకుండా నిరోధించబడ్డాయి, విదేశీ బ్యాంకులతో సహా ఇతర బ్యాంకులు భారతదేశంలో బ్యాంకింగ్ కొనసాగించడానికి అనుమతించబడ్డాయి. పేర్కొన్న సందర్భంలో ఈ క్రింది విధంగా గమనించబడింది:-

"రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 14 ద్వారా భారతదేశ భూభాగంలో చట్టం ముందు సమానత్వాన్ని లేదా చట్టాల సమాన రక్షణను ఏ వ్యక్తికి నిరాకరించకూడదని రాజ్యం ఆదేశించింది. ఆర్టికల్ క్లాస్ లెజిస్లేషన్‌ను నిషేధిస్తుంది, అయితే చట్టాలను రూపొందించడంలో సహేతుకమైన వర్గీకరణ కాదు. ఒక చట్టం కింద అనుమతించదగిన వర్గీకరణ పరీక్ష రెండు సంచిత పరిస్థితులలో ఉంటుంది: (1) చట్టం కింద వర్గీకరణ తప్పనిసరిగా అర్థం చేసుకోదగిన భేదం ఆధారంగా వ్యక్తులు, లావాదేవీలు లేదా సమూహం నుండి విడిచిపెట్టబడిన ఇతరుల నుండి వర్గీకరించబడిన వాటిని వేరు చేస్తుంది; (ii) చట్టం ద్వారా సాధించాలనుకున్న వస్తువుకు భేదం హేతుబద్ధమైన సంబంధాన్ని కలిగి ఉంటుంది: వర్గీకరణ ఆధారం మరియు చట్టం యొక్క ఆబ్జెక్ట్ మధ్య తప్పనిసరిగా అనుబంధం ఉండాలి.

అవసరానికి సంబంధించిన శాసన విధానం శాసనపరమైన తీర్పుకు సంబంధించినది మరియు న్యాయస్థానం దాని ఔచిత్యాన్ని పరిశీలించదు. చట్టం అన్నింటిని ఆలింగనం చేసుకోవలసిన అవసరం లేదు మరియు ఏ వర్గాలను స్వీకరించాలో శాసన సభ నిర్ణయిస్తుంది. దాల్మియా కేసులో (రామ్ కృష్ణ దాల్మియా వర్సెస్ SR టెండోల్కర్ , 1959 SCR 279) వర్గీకరణ

---

[8] (1970) 1 SCC 248
[9](2018) 10 SCC 1

యొక్క రెండు పరీక్షలు మొదటగా చెప్పబడినవి, ఒక అర్థవంతమైన భేదం ఉండాలి, ఇది విశిష్ట వ్యక్తులను లేదా వస్తువులను విడిచిపెట్టిన వ్యక్తుల నుండి వర్గీకరించబడింది మరియు రెండవది తేడాను కలిగి ఉండాలి చట్టం ద్వారా సాధించాలనుకున్న వస్తువుకు హేతుబద్ధమైన సంబంధం"

36. ఇటీవల, నవతేజ్ సింగ్ జోహార్ మరియు ఇతరులు కేసులో ఈ కోర్టు యొక్క రాజ్యాంగ బెంచ్. Vs. యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా Thr. కార్యదర్శి, చట్టం మరియు న్యాయ మంత్రిత్వ శాఖ 9, సెక్షన్ 377 ను రద్దు చేసే ప్రశ్నను పరిగణనలోకి తీసుకుంటూ , IPC ఆర్టికల్ 14 ను ఉల్లంఘించినందున, ఆర్టికల్ 14 కింద సహేతుకమైన వర్గీకరణ పరీక్షను ఈ క్రింది విధంగా వివరించింది :-

“మేము, ముందుగా, రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 14 యొక్క అన్విల్‌పై సెక్షన్ 377 IPC యొక్క చెల్లుబాటును పరీక్షించాలి . ఆర్టికల్ 14 ప్రతిపాదిస్తున్నది ఏమిటంటే "అందరిని ఒకేలా చూడాలి". మరో మాటలో చెప్పాలంటే, ఇది అన్ని సమానులకు సమానమైన చికిత్సను సూచిస్తుంది. ఒక నిర్దిష్ట తరగతికి వర్తించే చట్టాలను రూపొందించడానికి శాసనసభకు పూర్తి అధికారం ఉన్నప్పటికీ, సెక్షన్ 377 శారీరక సంభోగంలో పాల్గొనే పౌరులకు వర్తిస్తుంది, అయినప్పటికీ సెక్షన్ 377 IPC కింద చేసిన వర్గీకరణతో సహా వర్గీకరణ సంతృప్తి చెందాలి. వర్గీకరణ తప్పనిసరిగా అర్థమయ్యే భేదంపై స్థాపించబడాలి మరియు పేర్కొన్న భేదం తప్పనిసరిగా నిబంధన ద్వారా సాధించాలనుకున్న వస్తువుతో హేతుబద్ధమైన అనుబంధాన్ని కలిగి ఉండాలి, అంటే సెక్షన్ 377 IPC .

సెక్షన్ 377 పౌరుల సమూహాన్ని అంచులకు పంపింది. ఇది వారి గుర్తింపులను నాశనం చేసింది. లైంగిక సంబంధంలో పాల్గొనే పెద్దల సమ్మతిపై చట్టం యొక్క ఆంక్షలను విధించడం ద్వారా, సామాజిక మూస పద్ధతులను కొనసాగించడానికి మరియు వివక్షను ప్రోత్సహించడానికి రాష్ట్రానికి అధికారాన్ని ఇచ్చింది . స్వలింగ సంపర్కులు, లెస్బియన్లు, ద్విలింగ సంపర్కులు మరియు లింగమార్పిడిదారులు సన్నిహిత గుర్తింపుల వేదనకు దిగజారారు. నెట్‌వర్క్ మరియు డిజిటల్ యుగంలో బ్లాక్‌మెయిల్ కాకపోయినా లైంగిక ధోరణి దోపిడీకి లక్ష్యంగా మారింది. సెక్షన్ 377 ప్రభావం నేరం యొక్క శిక్ష కంటే చాలా దూరం ప్రయాణించింది. ఇది గౌరవప్రదమైన ఉనికికి కీలకమైన గుర్తింపును నాశనం చేసింది"

37. విచారణలో ఉన్న కేసులో, పుష్టాని మరియు గైర్-పుష్టాయిని భూయజమానుల మధ్య వర్గీకరణ ఒక వర్గానికి చెందిన భూస్వాములు మట్టి పుత్రులు, మరొక వర్గం కేవలం భూస్వాములు కావడంపై ఆధారపడి ఉంటుందని హైకోర్టు ఫుల్ బెంచ్ పేర్కొంది. , భూమికి నేరుగా అటాచ్ చేయని వారు. ఇంకా, ఈ వర్గీకరణ యొక్క లక్ష్యం, హైకోర్టు యొక్క ఫుల్ బెంచ్ చెప్పినట్లుగా, వారి భూమిని స్వాధీనం చేసుకోవడం వల్ల భూమిలేని వారిగా మారే అవకాశం ఉన్న అసలైన నివాసితులకు అంటే మట్టి పుత్రులకు పునరావాసం కల్పించడం.

38. ప్రాథమికంగా, వర్గీకరణ మరియు పేర్కొన్న వర్గీకరణ ద్వారా సాధించాలనుకున్న వస్తువు సహేతుకంగా కనిపిస్తున్నప్పటికీ, వివరాల్లో దెయ్యం ఉంది. GNOIDA అథారిటీ మరియు హైకోర్టు యొక్క ఫుల్-బెంచ్ అందించిన సమర్థన ప్రకారం, పుష్టాని భూస్వాములు మాత్రమే శాశ్వతంగా సబ్జెక్ట్ భూమిలో నివసిస్తున్నారని లేదా పుష్టేని భూ యజమానులకు మాత్రమే సబ్జెక్ట్ భూమి ప్రాథమిక ఆదాయ వనరు అని మరియు ఈ ఊహకు మద్దతు ఉంది. అధికారం ద్వారా ఎటువంటి అనుభావిక డేటా ఉత్పత్తి చేయబడదు.

39. గ్రేటర్ నోయిడా చేసిన వర్గీకరణ సరసమైన పరిహారం ఇచ్చే వస్తువుపై ఆధారపడి ఉన్నప్పటికీ, అటువంటి వర్గీకరణ యొక్క అటువంటి ప్రశంసనీయ వస్తువు అటువంటి వర్గీకరణ యొక్క ప్రభావాలతో ఉల్లంఘించబడి, వస్తువు మరియు దాని ప్రభావం మధ్య వైరుధ్యాన్ని సృష్టిస్తుంది. అనేక మంది గైర్-పుష్టైనీ భూస్వాములు, వారి ప్రధాన నివాస ప్రాంతం లేదా వారి ప్రధాన ఆదాయ వనరు కూడా సబ్జెక్ట్ భూమి అయినందున, పుష్టిని భూస్వాములకు మంజూరు చేయబడిన అదే పరిహారం వారికి కూడా వర్తింపజేయకపోతే, గొప్ప వివక్ష మరియు అన్యాయానికి లోనవుతారు.

40. ఇంకా, ఈ దశలో ఈ కోర్టు ప్రతివాది అధికారం యొక్క క్లెయిమ్‌లను ధృవీకరించడానికి వాస్తవాన్ని కనుగొనే మిషన్‌లోకి ప్రవేశించలేదని కూడా గమనించాలి. అటువంటి వర్గీకరణను సమర్థించడానికి, ప్రతివాద అధికారం వారి దావాకు మద్దతుగా రుజువు యొక్క భారాన్ని విడుదల చేసి ఉండాలి. ఎటువంటి ఆధారాలు లేని ప్రకటనలను మేము పేర్కొన్న వర్గీకరణకు సమర్థనగా అంగీకరించలేము, ఇది వర్గీకరణలో ఓడిపోయిన వారిపై బలహీనపరిచే ప్రభావాన్ని చూపుతుంది.

41. ఆర్టికల్ 14 యొక్క కఠినతను తట్టుకుని నిలబడాలంటే , పైన పేర్కొన్న పరీక్ష ద్వారా మాత్రమే కాకుండా, వెడ్నెస్‌బరీ సూత్రాన్ని మరియు పొడిగింపు ద్వారా దామాషా పరీక్షను కూడా క్లియర్ చేయాలి.
వెడ్నెస్‌బరీ ప్రిన్సిపల్

42. అసోసియేటెడ్ ప్రొవిన్షియల్ పిక్చర్ హౌస్స్ లిమిటెడ్ విషయంలో v. వెడ్నెస్‌బరీ కార్పోరేషన్[109], కింగ్స్ బెంచ్ డివిజన్ అడ్మినిస్ట్రేటివ్ లా మేకింగ్ కేసులలో కోర్ట్ ఏ పరిస్థితులలో జోక్యం చేసుకోగలదు అనే ప్రశ్నకు బాధ్యత వహించింది. దీనితో వ్యవహరించేటప్పుడు, (i) ఉత్తరువు చట్టానికి విరుద్ధంగా ఉంటే (ii) లేదా సంబంధిత అంశాలను పరిగణనలోకి తీసుకోకపోతే లేదా (iii) అసంబద్ధమైన అంశాలను పరిగణించినట్లయితే లేదా (iv) పరిపాలనాపరమైన నిర్ణయాలలో జోక్యం అనుమతించబడుతుందని కోర్టు పేర్కొంది. లేదా ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో మరే ఇతర అధికారమూ ఈ నిర్ధారణకు రాకూడదని నిర్ణయం తీసుకుంది. తీర్పు యొక్క సంబంధిత పేరా ఇక్కడ పునరుత్పత్తి చేయబడింది:
“ఫలితంలో, ఈ అప్పీల్ తప్పనిసరిగా కొట్టివేయబడాలి. నేను పునరావృతం చేయాలనుకోవడం లేదు కానీ వర్తించే సూత్రాన్ని మరోసారి సంగ్రహిస్తాను. వారు పరిగణనలోకి తీసుకోకూడని విషయాలను పరిగణనలోకి తీసుకున్నారా లేదా, దీనికి విరుద్ధంగా, పరిగణనలోకి తీసుకోవడానికి నిరాకరించారా లేదా పరిగణనలోకి తీసుకోవడానికి విస్మరించారా అనే దృష్టితో స్థానిక అధికారం యొక్క చర్యను పరిశోధించడానికి కోర్టుకు అర్హత ఉంది. వారు పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి. ఆ ప్రశ్నకు స్థానిక అధికారానికి అనుకూలంగా సమాధానమిచ్చిన తర్వాత, స్థానిక అధికార యంత్రాంగం వారు పరిగణించవలసిన విషయాల యొక్క నాలుగు మూలల్లో ఉంచినప్పటికీ, వారు చాలా అసమంజసమైన నిర్ణయానికి వచ్చారు. ఎటువంటి సహేతుకమైన అధికారం దానికి రాలేదు. అటువంటి సందర్భంలో, మళ్ళీ, నేను కోర్టు జోక్యం చేసుకోవచ్చని భావిస్తున్నాను.

ప్రతి కేసులో జోక్యం చేసుకునే అధికారం స్థానిక అధికారం యొక్క నిర్ణయాన్ని భర్తీ చేయడానికి అప్పీలేట్ అథారిటీగా కాదు, కానీ స్థానిక అధికారం కలిగి ఉందో లేదో చూడడానికి మాత్రమే సంబంధించిన మరియు సంబంధితమైన న్యాయపరమైన

---

[910] [1948] 1

అధికారం. KB 223 చట్టాన్ని ఉల్లంఘించి, పార్లమెంటు తమకు అప్పగించిన అధికారాలకు మించి వ్యవహరించింది. అప్పీలు ఖర్చుతో సహా కొట్టివేయబడాలి.

43. వెడ్నెస్‌బరీ సూత్రం మొదట ఓం కుమార్ మరియు ఇతరులు విషయంలో భారతీయ న్యాయ శాస్త్రానికి పరిచయం చేయబడింది. Vs. యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా 11. ఎగ్జిక్యూటివ్ చట్టాన్ని రూపొందించే కేసుల్లో న్యాయస్థానం తన న్యాయ సమీక్ష అధికారాన్ని ఎప్పుడు వినియోగించుకోగలదని, ఇక్కడ, మళ్లీ ఇదే ప్రశ్న సుప్రీంకోర్టు ముందు వేయబడింది. ఈ కోర్టు, వెడ్నెస్‌బరీ కేసులో నిర్దేశించిన అదే సూత్రాలను పునరుద్ఘాటించింది. పేర్కొన్న తీర్పు నుండి సంబంధిత సారం ఇక్కడ పునరుత్పత్తి చేయబడింది:-

"లార్డ్ గ్రీన్ 1948 లో వెడ్నెస్‌బరీ కేసులో [(1948) 1 KB 223 : (1947) 2 ఆల్ ER 680 (CA)] నిర్ణయం తీసుకోవడానికి ఒక అడ్మినిస్ట్రేటర్‌కు విచక్షణను ఇచ్చినప్పుడు, న్యాయ సమీక్ష యొక్క పరిధి అలాగే ఉంటుందని చెప్పాడు. పరిమితం. కింది షరతుల్లో ఒకటి లేదా మరొకటి సంతృప్తి చెందితే, ఆ ఉత్తర్వు చట్టానికి విరుద్ధమైనది లేదా సంబంధిత అంశాలను పరిగణనలోకి తీసుకోకపోతే లేదా అసంబద్ధమైన అంశాలను పరిగణనలోకి తీసుకుంటే తప్ప జోక్యం అనుమతించబడదని అతను చెప్పాడు; లేదా నిర్ణయం సహేతుకమైన వ్యక్తి తీసుకోలేనిది. పరిపాలనా చర్య యొక్క ప్రామాణికతను నిర్ధారించడానికి UK మరియు భారతదేశంలో ఈ సూత్రాలు స్థిరంగా అనుసరించబడ్డాయి.

44. GNOIDA చేసిన వర్గీకరణ భూసేకరణ చట్టం లేదా UP-భూ సేకరణ నిబంధనలలో దాని స్థావరాన్ని కనుగొనలేదు మరియు అందువల్ల చట్టానికి విరుద్ధం. పేర్కొన్న వర్గీకరణ సంబంధిత పరిగణనలను పరిగణనలోకి తీసుకోకపోవడం వల్ల కూడా బాధపడుతోంది. అథారిటీ, ఎటువంటి అనుభావిక డేటాను పరిగణనలోకి తీసుకోకుండా, 11 (2001) 2 SCC 386 లేదా గైర్-పుష్టైని భూస్వాములు భూమిలేని లేదా ప్రాథమిక ఆదాయ వనరు లేకుండా చేసే అవకాశం ఏదైన గణించకుండా, నిర్దోషిగా వర్గీకరణ చేసింది. ఈ సంబంధిత అంశాలు, పరిగణనలోకి తీసుకోకపోవడం ద్వారా, గైర్-పుష్టైనీ భూ యజమానులకు తీవ్ర అన్యాయం జరగవచ్చు.

45. ఇంకా, GNOIDA, కట్-ఆఫ్ తేదీ ఆధారంగా భూస్వాములను ఏకపక్షంగా పుష్టైనీ మరియు గైర్-పుష్టాయినిగా వర్గీకరించడం ద్వారా, అసంబద్ధమైన కారకాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకుంది. భూమిపై ఉన్న భూయజమానుల సందర్భం లేకుండానే కట్-ఆఫ్ తేదీ, అత్యంత ప్రతికూలంగా ప్రభావితమైన భూ యజమానులు ఎవరో సూచించదు. వర్గీకరణ చేస్తున్నప్పుడు ఈ మూడు అంశాలకు కట్టుబడి ఉండకపోవటం ద్వారా, ఈ కోర్టు అటువంటి వర్గీకరణను కొట్టివేయాలి.

46. వెడ్నెస్‌బరీ సూత్రం వ్యాఖ్యానం యొక్క మార్గదర్శక సూత్రంగా ఉపయోగించబడినప్పటికీ, భారతీయ న్యాయస్థానం ఇప్పుడు మరింత కఠినమైన పరీక్షను స్వీకరించింది, అనగా దామాషా పరీక్ష, ఒక పరిపాలనా చర్య అధికరణ 14 యొక్క కఠినతలను తట్టుకుని నిలబడగలదా అని చూడటానికి .

దామాషా పరీక్ష

47. ఓం కుమార్ (పైన తెలిపిన) కేసులో, ఆశించిన ఫలితాన్ని సాధించడానికి అవసరమైన దానికంటే పరిపాలనాపరమైన చర్యలు మరింత కఠినంగా ఉండకూడదని ఈ కోర్టు పేర్కొంది. ఇది భారతీయ న్యాయ శాస్త్రానికి అనుపాత పరీక్ష యొక్క మొదటి అధికారిక పరిచయం, అయితే ఈ తీర్పుకు ముందు కూడా దామాషా పరీక్షను భారతీయ న్యాయస్థానాలు ఉపయోగించాయని కోర్టు ఎత్తి చూపింది. పేర్కొన్న నివేదికలోని సంబంధిత పేరాగ్రాఫ్‌లు క్రింది విధంగా ఉన్నాయి:-

> "27. ఈ సూత్రం పందొమ్మిదవ శతాబ్దంలో ప్రష్యాలో ఉద్భవించింది మరియు జర్మనీ, ఫ్రాన్స్ మరియు ఇతర యూరోపియన్ దేశాలలో ఆమోదించబడింది. లక్సెంబర్గ్‌లోని యూరోపియన్ కోర్ట్ ఆఫ్ జస్టిస్ మరియు స్ట్రాస్‌బర్గ్‌లోని యూరోపియన్ కోర్ట్ ఆఫ్ హ్యూమన్ రైట్స్ అడ్మినిస్ట్రేటివ్ చర్య యొక్క చెల్లుబాటును నిర్ధారించేటప్పుడు సూత్రాన్ని వర్తింపజేశాయి. కానీ చాలా కాలం ముందు, భారత సుప్రీంకోర్టు 1950 నుండి శాసన చర్యకు "అనుపాత" సూత్రాన్ని వర్తింపజేసింది, క్రింద వివరంగా పేర్కొంది.
>
> 28. "అనుపాతత" అంటే, ప్రాథమిక హక్కుల సాధనను నియంత్రిస్తున్నప్పుడు, శాసనం లేదా ఉద్దేశ్యాన్ని సాధించడానికి చట్టసభ లేదా నిర్వాహకుడు తగిన లేదా తక్కువ-నియంత్రిత చర్యలను ఎంచుకున్నారా అనే ప్రశ్న. అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ఉత్తరువు, కేసు కావచ్చు. సూత్రం ప్రకారం, చట్టసభ మరియు పరిపాలనా అధికారం "వ్యక్తుల హక్కులు, స్వేచ్ఛలు లేదా ఆసక్తులపై చట్టం లేదా అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ఉత్తరువు వల్ల కలిగే ప్రతికూల ప్రభావాల మధ్య సరైన సమతుల్యతను కొనసాగించాలని కోర్టు చూస్తుంది. సేవ చేయడానికి ఉద్దేశించబడింది." శాసనసభ మరియు పరిపాలనా అధికారం అయితే, విచక్షణ లేదా ఎంపికల పరిధి ఇవ్వబడ్డాయి, అయితే చేసిన ఎంపిక హక్కులను అతిగా ఉల్లంఘిస్తుందా లేదా అనేది కోర్టుకు సంబంధించినది. దామాషా అంటే అదే.
>
> 29. మానవ హక్కులు మరియు ప్రాథమిక స్వేచ్ఛల పరిరక్షణ కోసం యూరోపియన్ కన్వెన్షన్, 1950 మరియు ప్రత్యేకించి, విధించిన పరిమితులు "అవసరం" అని పరిగణలోకి తీసుకోవడానికి యూరోపియన్ కోర్ట్ ద్వారా పై దామాషా సూత్రం వర్తించబడింది. - పేర్కొన్న కన్వెన్షన్‌లోని ఆర్టికల్ 8 నుండి 11 వరకు [మా ఆర్టికల్ 19(1)కి అనుగుణంగా] మరియు ప్రాథమిక స్వేచ్ఛలపై విధించిన పరిమితులు అవసరమైన దానికంటే ఎక్కువగా ఉన్నాయో లేదో తెలుసుకోవడానికి. (Handyside v. UK [(1976) 1 EHR 737]). కన్వెన్షన్ యొక్క ఆర్టికల్ 2 మరియు 5 జీవితం మరియు స్వేచ్ఛకు సంబంధించి మన రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 21 వంటి నిబంధనలను కలిగి ఉన్నాయి. యూరోపియన్ కోర్ట్ కన్వెన్షన్ యొక్క ఆర్టికల్ 14 (మన రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 14 కి అనుగుణంగా) వివక్షకు సంబంధించిన ప్రశ్నలకు కూడా అనుపాత సూత్రాన్ని వర్తింపజేసింది . (J. స్క్వార్జ్ ద్వారా యూరోపియన్ అడ్మినిస్ట్రేటివ్ లా చూడండి, 1992, pp. 677-866).

30. 1950 నుండి మన రాజ్యాంగ హక్కులోని పార్ట్ III లోని ప్రాథమిక హక్కుల అధ్యాయం కారణంగా, భారతీయ న్యాయస్థానాలు దామాషా సూత్రంపై రాజ్యాంగ విరుద్ధమైన చట్టంగా ప్రకటించడం లేదా వాటిని చదవడం కోసం ఆంగ్ల న్యాయస్థానాలు అనుభవించిన వైకల్యంతో బాధపడలేదు. హక్కుల చార్టర్‌కు అనుగుణంగా ఉండే పద్ధతి. 1950 నుండి, భారతదేశంలో చట్టబద్ధమైన (మరియు పరిపాలనాపరమైన) చర్యకు "అనుపాతత" సూత్రం నిజానికి తీవ్రంగా వర్తింపజేయబడింది. భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 19(1)లో పేర్కొనబడిన ప్రాథమిక స్వేచ్ఛలను ఉల్లంఘించే చట్టం యొక్క చెల్లుబాటుతో వ్యవహరించేటప్పుడు — వాక్ మరియు భావవ్యక్తీకరణ స్వేచ్ఛ, శాంతియుతంగా సమావేశమయ్యే స్వేచ్ఛ, సంఘాలు మరియు సంఘాలను ఏర్పాటు చేసుకునే స్వేచ్ఛ, భూభాగం అంతటా స్వేచ్ఛగా తిరిగే స్వేచ్ఛ భారతదేశం, భారతదేశంలోని ఏ ప్రాంతంలోనైనా నివసించడానికి మరియు స్థిరపడటానికి స్వేచ్ఛ, — చట్టం ద్వారా విధించబడిన పరిమితులు పరిస్థితికి అసమానంగా ఉన్నాయా మరియు ఎంపికలలో తక్కువ పరిమితులు కాదా అని పరిశీలించడానికి ఈ కోర్టుకు సందర్భం ఉంది. పరిమితి సహేతుకమైనదని రుజువు చేసే భారం రాష్ట్రంపై ఉంది. ఆర్టికల్స్ 19(2) నుండి (6) వరకు "సహేతుకమైన పరిమితులు" చట్టం ద్వారా మాత్రమే ఈ స్వేచ్ఛలపై విధించబడతాయి మరియు పరిమితుల నిష్పత్తిని పరిగణనలోకి తీసుకునే సందర్భం అంతటా కోర్టులకు ఉంది. ఈ కోర్టు యొక్క అనేక తీర్పులలో, "సహేతుకమైన ఆంక్షలు" ఎంత వరకు విధించవచ్చో పరిశీలించబడింది. చింతమన్‌రావు వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ MP లో [1950 SCC 695 : AIR 1951 SC 118 : 1950 SCR 759] ప్రాథమిక హక్కులపై రాష్ట్రం విధించే "సహేతుకమైన ఆంక్షలు" అని మహాజన్, J. (అప్పటిలాగే) గమనించారు. ప్రజల ప్రయోజనాల దృష్ట్యా అవసరమైన దానికి మించి ఏకపక్షంగా లేదా మితిమీరిన స్వభావం."

31. "సహేతుకమైనది" అనేది తెలివైన సంరక్షణ మరియు చర్చలను సూచిస్తుంది, అంటే కారణం నిర్దేశించిన కోర్సు ఎంపిక. ఆర్టికల్ 19(2) నుండి (6) వరకు హామీ ఇవ్వబడిన హక్కులు మరియు అనుమతించబడిన నియంత్రణల మధ్య సరైన సమతుల్యతను సాధించకపోతే, హక్కుపై ఏకపక్షంగా లేదా అధికంగా ఆక్రమించిన చట్టం సహేతుకత యొక్క నాణ్యతను కలిగి ఉంటుందని చెప్పలేము. లేకపోతే, అది ఆ నాణ్యతలో ఉండాలని పట్టుబడాలి. పతంజలి శాస్త్రి, మద్రాస్ స్టేట్ వర్సెస్ VG రో [(1952) 1 SCC 410: AIR 1952 SC 196 : 1952 SCR 597: 1952 Cri LJ 966] , న్యాయస్థానం ఆరోపించిన హక్కు యొక్క స్వభావాన్ని గుర్తుంచుకోవాలని గమనించారు. ఉల్లంఘించబడింది, విధించిన పరిమితుల యొక్క అంతర్లీన ఉద్దేశ్యం, చెడు యొక్క పరిధి మరియు ఆవశ్యకత తద్వారా పరిష్కారాన్ని కోరింది, విధించిన అసమానత, ఆ సమయంలో ఉన్న పరిస్థితులు". ఈ ప్రొపోర్షనాలిటీ విస్-ఎవిస్ శాసనం సూత్రాన్ని జీవన్ రెడ్డి, జె. స్టేట్ ఆఫ్ AP వర్సెస్ మెక్‌డోవెల్ & కో . [(1996) 3 SCC 709] ఇటీవల. ఈ స్థాయి పరిశీలన గత యాభై ఏళ్లలో హైకోర్టు మరియు సుప్రీంకోర్టులో ఒక సాధారణ లక్షణం. నిర్ణయించిన కేసులు వేలల్లో ఉన్నాయి.

32. ఆర్టికల్ 14 కి సంబంధించినంతవరకు , భారతదేశంలోని న్యాయస్థానాలు వర్గీకరణ అర్థమయ్యే భేదంపై ఆధారపడి ఉందో లేదో మరియు ఆ భేదం చట్టం యొక్క వస్తువుతో సహేతుకమైన అనుబంధాన్ని

కలిగి ఉందో లేదో పరిశీలించింది. సహజంగానే, న్యాయస్థానాలు వర్గీకరణ అనేది అర్థమయ్యే భేదం ఆధారంగా ఉందా అనే ప్రశ్నను పరిగణనలోకి తీసుకున్నప్పుడు, న్యాయస్థానాలు వ్యత్యాసాల చెల్లుబాటును మరియు తేడాల సమర్థతను పరిశీలిస్తున్నాయి. ఇది మళ్ళీ దామాషా సూత్రం తప్ప మరొకటి కాదు. చట్టాలు లేదా నియమాలు అసమంజసమైనవి అనే అర్థంలో ఏకపక్షంగా ఉన్నందున కొట్టివేయబడిన సందర్భాలు కూడా ఉన్నాయి [ఎయిర్ ఇండియా v. నెర్గేష్ మీర్జా చూడండి [(1981) 4 SCC 335 : 1981 SCC (L&S) 599] (SCC పేజీలు. 372 వద్ద -373)]. కానీ "ఏకపక్షం" ఆధారంగా మాత్రమే చట్టాన్ని కొట్టివేయడం యొక్క ఈ రెండో అంశం స్టేట్ ఆఫ్ AP v. మెక్‌డోవెల్ అండ్ కోలో అనుమానించబడింది . [(1996) 3 SCC 709] .

33. ఆస్ట్రేలియా మరియు కెనడాలో, చట్టాల చెల్లుబాటును పరీక్షించడానికి అనుపాత సూత్రం వర్తింపజేయబడింది [కున్లిఫ్ వర్సెస్ కామన్వెల్త్ [(1994) 58 ఆస్ట్ LJ 791] Aust LJ (827 వద్ద,839) (799, 810, 821)]. R. v. ఓక్స్‌లో [(1986) 26 DLR (4వ) 200] డిక్సన్, కెనడియన్ సుప్రీం కోర్ట్ యొక్క CJ దామాషా పరీక్షలో మూడు ముఖ్యమైన భాగాలు ఉన్నాయని గమనించారు. ముందుగా, ప్రశ్నలోని లక్ష్యాన్ని సాధించడానికి అనుసరించిన చర్యలు జాగ్రత్తగా రూపొందించబడాలి. అవి ఏకపక్షంగా, అన్యాయంగా లేదా అహేతుక పరిశీలనల ఆధారంగా ఉండకూడదు. సంక్షిప్తంగా, వారు లక్ష్యంతో హేతుబద్ధంగా అనుసంధానించబడి ఉండాలి. రెండవది, సాధనాలు, మొదటి అర్థంలో లక్ష్యంతో హేతుబద్ధంగా అనుసంధానించబడి ఉండటమే కాకుండా, ప్రశ్నార్థకమైన స్వేచ్ఛ హక్కును వీలైనంత తక్కువగా బలహీనపరచాలి. మూడవదిగా, చర్యలు మరియు లక్ష్యం యొక్క ప్రభావాలు మధ్య "అనుపాతత" ఉండాలి. అనుపాతతను సూచిస్తూ రాస్ v. బ్రున్స్విక్ స్కూల్ డిషట్ నం. 15 [(1996) 1 SCR 825] (SCR వద్ద p. 872) కూడా చూడండి. ఆంగ్ల న్యాయస్థానాలు ఈ సూత్రాన్ని చట్టానికి వర్తింపజేయడానికి ఎటువంటి సందర్భం లేదు. బాధిత పార్టీలు డిక్లరేషన్ కోసం స్ట్రాస్‌బర్గ్‌లోని యూరోపియన్ కోర్టుకు వెళ్లాల్సి వచ్చింది.

34. USA లో, సిటీ ఆఫ్ బోర్న్ వర్సెస్ ఫ్లోర్స్ [(1997) 521 US 507]లో "నిరోధించవలసిన లేదా తగ్గించవలసిన గాయం మరియు సాధనాల మధ్య సారూప్యత మరియు అనుపాతత ఉండాలి" అని పేర్కొంటూ అనుపాత సూత్రం చట్టానికి వర్తింపజేయబడింది. ఆ దిశగా స్వీకరించబడింది."

35. అందువల్ల, ప్రాథమిక స్వేచ్ఛలపై పరిమితులకు సంబంధించిన చట్టాన్ని “అనుపాతత” అనే అంవిల్‌పై పరీక్షించవచ్చనే సూత్రం భారతదేశంలో ఎప్పుడూ సందేహించబడలేదు. ప్రాథమిక స్వేచ్ఛను ఉల్లంఘించిన చట్టం యొక్క చెల్లుబాటుపై న్యాయస్థానాలచే దీనిని "ప్రాథమిక" సమీక్ష అంటారు.

45. హ్యూమన్ రైట్స్ యాక్ట్ , 1998 ఆర్టికల్ 3(1) ప్రకారం ఇంగ్లీష్ కోర్ట్ ఇప్పుడు శాసన చర్యను షెడ్యూల్‌లో పేర్కొన్న హక్కులు మరియు స్వేచ్ఛలకు విరుద్ధంగా ప్రకటించవచ్చు. అననుకూలతను తొలగించడానికి అవసరమైన సవరణ కోసం మంత్రి పార్లమెంటును తరలించాలి. అలా చేస్తున్నప్పుడు, ఆంగ్ల న్యాయస్థానం, ఇప్పుడు శాసన మరియు పరిపాలనా చర్యలకు కఠినమైన పరిశీలన లేదా అనుపాతతను వర్తింపజేయవచ్చు. ఈ సూత్రం ఇప్పుడు ఆంగ్ల చట్టానికి కేంద్రంగా పరిగణించబడుతుంది (లార్డ్ లెస్టర్ ఆఫ్ హెర్న్ హిల్, QC & డేవిడ్ పానిక్ QC, 1999, పేరా 3.16 ద్వారా మానవ

హక్కుల చట్టం మరియు అభ్యాసం చూడండి). ప్రాథమిక మానవ హక్కులు ఆటలో ఉన్నప్పుడు వెడ్నెస్‌బరీ అహేతుకత యొక్క థ్రెషోల్డ్ ఎంత తగ్గించబడితే, 1998 చట్టంలోని ఆర్టికల్ 13 (ఐబిడ్, సప్లిమెంట్ ఆగస్ట్, 2000, పేరా 4.13 చూడండి, చూడండి) సమర్థవంతమైన పరిష్కారంగా న్యాయ సమీక్షను ఏర్పాటు చేయడం సులభం అవుతుంది. 12)

48. ఈ దామాషా పరీక్ష సంవత్సరాలుగా భారతీయ న్యాయస్థానాలచే అభివృద్ధి చేయబడింది మరియు ఇప్పుడు KS పుట్టస్వామి & Anr లో పేర్కొన్న విధంగా ఐదు-కోణాల పరీక్ష రూపాన్ని పొందింది. Vs. యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా మరియు ఇతరులు.12 తీర్పు, మరియు ఇటీవల, గుజరాత్ మజ్దూర్ సభ & Anr. Vs. గుజరాత్ రాష్ట్రం13.

49. కె.ఎస్.పుట్టస్వామి(పైన తెలిపిన)లో, ఈ కోర్టులోని తొమ్మిది మంది న్యాయమూర్తుల బెంచ్, భారత రాజ్యాంగం ప్రతి వ్యక్తికి గోప్యతకు సంబంధించిన ప్రాథమిక హక్కుకు హామీ ఇస్తుందా లేదా అనే ప్రశ్నను నిర్ణయిస్తూ, ఉల్లంఘనకు సంబంధించి 'అనుపాతత మరియు చట్టబద్ధత యొక్క సూత్రాన్ని' వివరించింది. రాష్ట్ర చర్యల ఫలితంగా హక్కులు. ఏకపక్ష రాజ్య చర్య నుండి రక్షణ కోసం దామాషా అవసరం అని భావించారు, ఎందుకంటే ఇది కుడివైపున ఆక్రమణ యొక్క స్వభావం మరియు నాణ్యత చట్టం యొక్క ఉద్దేశ్యానికి అనులోమానుపాతంలో ఉందని నిర్ధారిస్తుంది. 12 (2017) 10 SCC 1 13 (2020) 10 SCC 459 పైన పేర్కొన్న సూత్రాన్ని నాలుగు-కోణాల పరీక్షగా సంగ్రహిస్తూ, బెంచ్ ఇలా చెప్పింది:

"... చర్య తప్పనిసరిగా చట్టం ద్వారా మంజూరు చేయబడాలి;

చట్టబద్ధమైన లక్ష్యం కోసం ప్రతిపాదిత చర్య తప్పనిసరిగా ప్రజాస్వామ్య సమాజంలో తప్పనిసరిగా ఉండాలి;

అటువంటి జోక్యం యొక్క పరిధి అటువంటి జోక్యం యొక్క అవసరానికి అనులోమానుపాతంలో ఉండాలి;

అటువంటి జోక్యాన్ని దుర్వినియోగానికి వ్యతిరేకంగా విధానపరమైన హామీలు తప్పనిసరిగా ఉండాలి.

50. కోవిడ్-19 సమయంలో గుజరాత్ మజ్దూర్ సభ (పైన తెలిపిన) విషయంలో, జాతీయ ఎమర్జెన్సీ దృష్ట్యా నైపుణ్యం లేని కార్మికుల వేతనాలను తీవ్రంగా ప్రభావితం చేసే ప్రకటనను కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆమోదించింది. ఆర్టికల్ 14 ఉల్లంఘించిన కారణంగా , ప్రత్యేకంగా దామాషా సూత్రాన్ని ఉల్లంఘించిన కారణంగా ఈ ప్రకటన సవాలు చేయబడింది. ప్రాథమిక హక్కులను ఉల్లంఘించగల రాష్ట్ర చర్య యొక్క చెల్లుబాటును నిర్ధారించడానికి, అది క్రింది షరతులను ఆమోదించాలి, అవి (i) ప్రాథమిక హక్కులతో జోక్యం చేసుకోవడం తప్పనిసరిగా రాష్ట్ర ప్రయోజనం కలిగి ఉండాలి, (ii) పేర్కొన్నది హక్కుల ఉల్లంఘన చర్య తప్పనిసరిగా జోక్యం మరియు రాష్ట్ర లక్ష్యం మధ్య హేతుబద్ధమైన అనుబంధం ఆధారంగా ఉండాలి, (iii) రాష్ట్ర లక్ష్యాన్ని సాధించడానికి చర్యలు తప్పనిసరిగా ఉండాలి, (iv) చట్టబద్ధమైన లక్ష్యాన్ని రక్షించడానికి పరిమితులు తప్పనిసరిగా అవసరం మరియు (v) అటువంటి హక్కులను ఉల్లంఘించే జోక్యాన్ని దుర్వినియోగం చేసే అవకాశం కోసం రాష్ట్రం తగిన రక్షణలను అందించాలి. ఈ దామాషా షరతుల ఆధారంగా, ఈ కోర్టు ప్రకటనను కొట్టివేసింది.

51. గుజరాత్ మజ్దూర్ సభ (పైన తెలిపిన)లో ప్రస్తావించినట్లుగా ఐదవ ప్రాంగ్ పుట్టస్వామిలో స్పష్టంగా ప్రస్తావించనప్పటికీ, చంద్రచూడ్ జె (అప్పుడు ఆయన ప్రభువుగా ఉన్నాడు), మా దృష్టిలో, గుజరాత్ మజ్దూర్ సభ విషయంలో సరిగ్గానే చదివారు. (పైన తెలిపిన) పరీక్షను పూర్తి చేయడానికి. దుర్వినియోగానికి తగినంత స్థలాన్ని వదిలివేసే రాష్ట్ర చర్య, తద్వారా ప్రాథమిక హక్కుల స్వేచ్ఛా సాధనకు వ్యతిరేకంగా ముప్పుగా వ్యవహరిస్తుంది, అటువంటి రాష్ట్ర చర్య యొక్క రాజ్యాంగబద్ధతను

నిర్ణయించడంలో న్యాయవ్యవస్థ చేయవలసిన సున్నితమైన బ్యాలెన్సింగ్ చట్టంలో తప్పనిసరిగా కారకంగా ఉండాలి. శాసన, కార్యనిర్వాహక, పరిపాలన లేదా ఇతరత్రా.

తీర్పు యొక్క సంబంధిత పేరా ఇక్కడ ప్రస్తావించబడింది:

"ఈ న్యాయస్థానం అనేక కేసుల్లో దామాషా సూత్రం గుర్తించబడింది, ముఖ్యంగా కేఎస్ పుట్టస్వామి వర్సెస్ యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియాలో ఏడుగురు న్యాయమూర్తుల బెంచ్ నిర్ణయంలో . దామాషా సూత్రం ప్రాథమిక హక్కులపై భంగం కలిగించే రాష్ట్ర చర్య యొక్క ప్రామాణికతను నిర్ణయించడానికి క్రింది పరిస్థితుల యొక్క విశ్లేషణను ఊహించింది:

(i) ప్రాథమిక హక్కులతో జోక్యం చేసుకునే చట్టం చట్టబద్ధమైన రాష్ట్ర లక్ష్యానికి అనుగుణంగా ఉండాలి;

(ii) ప్రాథమిక హక్కులు మరియు స్వేచ్ఛల సాధనకు అంతరాయం కలిగించే లేదా పరిమితం చేసే హక్కుల-ఉల్లంఘన చర్యలకు సమర్థన తప్పనిసరిగా ఆ చర్యల మధ్య హేతుబద్ధమైన కనెక్షన్ ఉనికిపై ఆధారపడి ఉండాలి, వాస్తవానికి పరిస్థితి మరియు సాధించాలనుకున్న వస్తువు;

(iii) లక్ష్యాన్ని సాధించడానికి చర్యలు తప్పనిసరిగా ఉండాలి మరియు లక్ష్యాన్ని నెరవేర్చడానికి అవసరమైన దానికంటే ఎక్కువ మేరకు హక్కులను ఉల్లంఘించకూడదు;

(iv) పరిమితులు చట్టబద్ధమైన ప్రయోజనాలను మాత్రమే అందించకూడదు; వాటిని రక్షించడానికి అవి తప్పనిసరిగా ఉండాలి; మరియు

(v) అటువంటి జోక్యాన్ని దుర్వినియోగం చేయకుండా రాష్ట్రం తగిన రక్షణలను అందించాలి.

మేము ప్రతివాది తరపు న్యాయవాది యొక్క వాదనలలో బలాన్ని కనుగొనలేకపోయాము. నిషేధించబడిన ప్రకటనలు రాష్ట్రంలోని అన్ని కర్మాగారాల ఓవర్‌హెడ్ ఖర్చులను తగ్గించడమే కాకుండా, వాటి తయారీ ఉత్పత్తుల స్వభావంతో సంబంధం లేకుండా ఏ ప్రయోజనాన్ని అందించవు. ప్రాణాలను రక్షించే మందులు, వ్యక్తిగత రక్షణ పరికరాలు లేదా శానిటైజర్లు వంటి వైద్య పరికరాలను ఉత్పత్తి చేసే కర్మాగారాలకు సెక్షన్ 65(2) ద్వారా మినహాయింపు ఇవ్వబడినట్లయితే, ఇది అర్థం చేసుకోదగినది మరియు మహమ్మారి సమయంలో సహేతుకమైన అవకాశం యొక్క PART G 30 పరిధిలో ఉంటుంది . అత్యవసర సమయంలో వారి విలువైన శ్రమను సరఫరా చేసినందుకు కార్మికులకు న్యాయంగా పరిహారం ఇస్తూ. ఏది ఏమైనప్పటికీ, ఉత్పత్తి చేయబడిన ఉత్పత్తితో సంబంధం లేకుండా అన్ని కర్మాగారాలకు మినహాయింపు ప్రకటన, కార్మికులకు ఓవర్‌టైమ్‌ను నిరాకరిస్తూ, మహమ్మారిని ఉపయోగించుకుని సమాజంలోని ఇప్పటికే అలసిపోయిన తరగతిని బానిసత్వ గొలుసులలోకి నెట్టాలనే ఉద్దేశ్యాన్ని సూచిస్తుంది.

52. మేము ఇప్పటికే సహేతుకమైన వర్గీకరణ పరీక్ష కోసం చర్చలో ఉన్నాము, అంతరాయం కలిగించే చట్టం, అనగా వర్గీకరణను సృష్టించే ఇంప్యుగ్డ్ ప్రకటన, సాధించాలనుకున్న వస్తువుకు హేతుబద్ధమైన అనుబంధాన్ని కలిగి ఉండదు మరియు అందువలన, మొదటి రెండు ప్రాంగ్‌లను ఉల్లంఘిస్తుంది అనుపాత పరీక్ష.

53. మేము దామాషా పరీక్షలో మూడవ మరియు నాల్గవ ప్రాంగ్‌కు వస్తాము, అనగా అథారిటీ రూపొందించిన వర్గీకరణ భూమి యొక్క ప్రత్యక్ష నివాసితులు లేదా భూమి ఉనికిలో ఉన్న భూ యజమానులకు పరిహారం చెల్లించే రాష్ట్ర లక్ష్యాన్ని సాధించడానికి అవసరమా. ప్రాథమిక ఆదాయ వనరు మరియు అటువంటి కొలత సాధించాలనుకున్న వస్తువుకు

అనులోమానుపాతంలో ఉందా. దీని కోసం, పరిహారాన్ని నిర్ణయించేటప్పుడు పరిగణనలోకి తీసుకోవలసిన విషయాలను అందించే చట్టంలోని సెక్షన్ 23 ని సూచించడం సముచితం . పేర్కొన్న విభాగం క్రింది విధంగా ఉంది: -

"23. పరిహారం నిర్ణయించడంలో పరిగణించవలసిన అంశాలు.

-

(1) ఈ చట్టం కింద సేకరించిన భూమికి పరిహారం మొత్తాన్ని నిర్ణయించడంలో, కోర్టు మొదట పరిగణలోకి తీసుకుంటుంది, [సెక్షన్ 4 , సబ్-సెక్షన్ కింద ప్రకటన ప్రచురించబడిన తేదీలో భూమి యొక్క మార్కెట్ విలువ. (1)];

రెండవది, కలెక్టర్ స్వాధీనం చేసుకున్న సమయంలో భూమిపై ఉన్న ఏదైనా నిలబడి ఉన్న పంట చెట్లను తీసుకోవడం వల్ల ఆసక్తి ఉన్న వ్యక్తికి కలిగే నష్టం;

మూడవదిగా, కలెక్టర్ భూమిని స్వాధీనం చేసుకున్న సమయంలో, ఆసక్తి ఉన్న వ్యక్తి తన ఇతర భూమి నుండి అటువంటి భూమిని అందించడం వల్ల కలిగే నష్టం (ఏదైనా ఉంటే);

నాల్గవది, కలెక్టర్ భూమిని స్వాధీనం చేసుకునే సమయంలో ఆసక్తి ఉన్న వ్యక్తికి కలిగిన నష్టం (ఏదైనా ఉంటే), స్వాధీనం చేసుకోవడం వల్ల అతని ఇతర స్థిరాస్తి, కదిలే లేదా స్థిరాస్తి, మరేదైనా పద్ధతిలో లేదా అతని ఆదాయాలపై హానికరమైన ప్రభావం చూపుతుంది;

ఐదవది, కలెక్టర్ భూమిని స్వాధీనం చేసుకున్న పర్యవసానంగా, ఆసక్తి ఉన్న వ్యక్తి తన నివాసం లేదా వ్యాపార స్థలాన్ని మార్చవలసి ఉంటుంది, అటువంటి మార్పుకు సంబంధించిన సహేతుకమైన ఖర్చులు (ఏదైనా ఉంటే) మరియు ఆరవది, నష్టం (ఏదైనా ఉంటే) సెక్షన్ 6 కింద డిక్లరేషన్‌ను ప్రచురించిన సమయం మరియు కలెక్టర్ భూమిని స్వాధీనం చేసుకునే సమయం మధ్య భూమి యొక్క లాభాలు తగ్గడం వల్ల ఏర్పడిన విశ్వాసం.

54. సెక్షన్ 23 యొక్క బేర్ పరిశీలన , GNOIDA అధికారం ద్వారా వర్గీకరణకు సంబంధించిన కారణాలు ఇప్పటికే చట్టంలోని సెక్షన్ 23 ద్వారా కవర్ చేయబడిందని చూపిస్తుంది . బాధిత భూయజమానులకు పునరావాసం కోసం పరిహారం చెల్లించాల్సిన అవసరాన్ని పేర్కొన్న సెక్షన్‌లోని ఐదవ అంశం చతురస్రంగా వర్తిస్తుంది. చట్టంలో ఇప్పటికే ఉన్న నిబంధన సమక్షంలో, GNOIDA అథారిటీ రూపొందించిన వర్గీకరణ తప్పనిసరిగా పేర్కొన్న సెక్షన్‌కు విరుద్ధంగా ఉండాలి మరియు దానికి విరుద్ధంగా ఉండకూడదు.

55. వర్గీకరణ, పైన చర్చించినట్లు, ఉనికిలో ఉండటానికి అనుమతించబడితే, అనేక మంది గైర్-పుష్టైనీ భూస్వాములు కూడా పునరావాసం పొందవలసి ఉంటుంది, దానికి పరిహారం లేకుండా తమను తాము పునరావాసం చేసుకోలేరు. ఈ పరిస్థితి మాత్రమే వివక్షకు గురికావడమే కాకుండా చట్టంలోని సెక్షన్ 23 కి వ్యతిరేకంగా పేర్కొన్న వర్గీకరణను 1894 చట్టానికి అవిధేయతను కలిగిస్తుంది. అటువంటి దుర్మార్గం, ఉనికిలో ఉండటానికి అనుమతించబడితే, చట్టం యొక్క ఉద్దేశ్యాన్ని రద్దు చేయడమే కాకుండా, దామాషా పరీక్ష యొక్క మూడవ మరియు నాల్గవ సూత్రాన్ని కూడా ఉల్లంఘిస్తుంది మరియు అందువల్ల కొట్టివేయబడవచ్చు.

56. ఇంకా, వర్గీకరణ, ఉనికిలో ఉండటానికి అనుమతించబడినప్పటికీ, దాని సంభావ్య దుర్వినియోగానికి వ్యతిరేకంగా ఎటువంటి రక్షణలతో రాలేదని కూడా గమనించడం ముఖ్యం. పైన పేర్కొన్నట్లుగా, దాని వర్గీకరణ ద్వారా చెప్పబడిన ప్రకటన వినాశకరమైన అల్లర్లను సృష్టిస్తుంది మరియు అటువంటి సంభావ్య దుర్వినియోగాన్ని పరిష్కరించడానికి ప్రకటన ఏమీ చేయదు. చెప్పబడిన వర్గీకరణకు సంబంధించిన మార్గదర్శకాలు లేవు లేదా బార్‌లు కూడా లేవు. అటువంటి వర్గీకరణను తనిఖీ చేయకుండా వదిలేస్తే, అది చెడు ప్రాధాన్యత మరియు భవిష్యత్తులో వినాశకరమైన పరిణామాలకు దారితీయవచ్చు. ఈ వాస్తవిక మార్గదర్శకాల లేకపోవడం అనుపాత పరీక్షలోని ఐదవ ప్రాంగ్‌ను కూడా ఉల్లంఘిస్తుంది.

57. స్థిరపడిన సూత్రాల నుండి ఉద్భవించిన పైన పేర్కొన్న చర్చల ఆధారంగా, ఇష్యూ నెం. 2 ఇక్కడ అప్పీలుదారులకు అనుకూలంగా మరియు అనుకూలంగా సమాధానం ఇవ్వబడింది మరియు భారత రాజ్యాంగంలోని 14 వ అధికరణను ఉల్లంఘించినందున ఆక్షేపించబడిన వర్గీకరణ కొట్టివేయబడుతుంది .

నాగ్‌పూర్ ఇంప్రూవ్‌మెంట్ ట్రస్ట్ మరియు మరొక వర్సెస్ విఠల్ రావు మరియు ఇతరుల కేసులో ఈ గౌరవనీయ న్యాయస్థానం నిర్దేశించిన చట్టానికి పుష్టాని భూస్వాములు మరియు గైర్-పుష్టాయిని భూ యజమానుల మధ్య హైకోర్టు ఫుల్-బెంచ్ చేసిన వర్గీకరణ విరుద్ధమైనదా కాదా (1973) 1 SCC 500?

58. నాగ్‌పూర్ ఇంప్రూవ్‌మెంట్ ట్రస్ట్ (పైన తెలిపిన) విషయంలో, నాగ్‌పూర్ ఇంప్రూవ్‌మెంట్ ట్రస్ట్ చట్టం, 1936 లోని కొన్ని నిబంధనలు ఆర్టికల్ 14 ను ఉల్లంఘిస్తున్నాయా అనే ప్రశ్నను పరిష్కరించేందుకు ఈ గౌరవనీయ న్యాయస్థానం బాధ్యతలు చేపట్టింది. ఇక్కడ, పేర్కొన్న నిబంధనలకు విరుద్ధంగా భూసేకరణ చట్టంలో నిర్దేశించిన ధరల కంటే తక్కువ ధరలకు భూములను సేకరించేందుకు చట్టం అనుమతించింది . మా కేసుకు సంబంధించినది ఏమిటంటే, కోర్టు, ఈ విషయాన్ని నిర్ణయిస్తూ, భూమిని స్వాధీనం చేసుకునేటప్పుడు, ప్రజా ప్రయోజనాల కోసం భూమిని సాధించే లక్ష్యంతో సంబంధం లేకుండా, యజమాని యొక్క రకాల మధ్య తేడాను గుర్తించలేమని పేర్కొంది. భూమిని స్వాధీనం చేసుకుంటున్న యజమాని. తీర్పులోని సంబంధిత పేరాగ్రాఫ్‌లు క్రింది విధంగా ఉన్నాయి:-

"చట్టాల ప్రయోజనం కోసం రాష్ట్రం సహేతుకమైన వర్గీకరణను చేయగలదని ఇప్పుడు బాగా స్థిరపడింది. సహేతుకంగా ఉండాలంటే వర్గీకరణ తప్పనిసరిగా రెండు పరీక్షలను సంతృప్తి పరచాలి: (i) వర్గీకరణ తప్పనిసరిగా అర్థమయ్యే భేదంపై స్థాపించబడాలి మరియు (ii) భేదం తప్పనిసరిగా సాధించాలనుకున్న వస్తువుతో హేతుబద్ధమైన సంబంధాన్ని కలిగి ఉండాలి. ప్రశ్నలో చట్టం.

ఈ కనెక్షన్లో వస్తువు కూడా చట్టబద్ధంగా ఉండాలని గుర్తుంచుకోవాలి. వస్తువు స్వయంగా వివక్ష చూపదు, లేకపోతే, ఉదాహరణకు, వస్తువు మైనారిటీలోని ఒక వర్గానికి వ్యతిరేకంగా వివక్ష చూపినట్లయితే, వివక్షను సహేతుకమైన వర్గీకరణ ఉన్నందున దానిని సమర్థించలేము ఎందుకంటే అది కోరిన వస్తువుతో హేతుబద్ధమైన సంబంధం కలిగి ఉంటుంది. సాధించారు. చట్టం యొక్క లక్ష్యం ప్రజా ప్రయోజనాల కోసం భూమిని బలవంతంగా సేకరించడం అయితే పరిహారం నిర్ణయించే ఉద్దేశ్యంతో సహేతుకమైన వర్గీకరణ ఏమిటి?

యజమాని ముసలివాడా, చిన్నవాడా, ఆరోగ్యవంతుడు లేదా అనారోగ్యంతో, పాడవాటి లేదా పాట్టివాడా, లేదా యజమాని ఆస్తిని వారసత్వంగా పొందాడా లేదా తన స్వంత ప్రయత్నాలతో నిర్మించాడా అనే ప్రాతిపదికన సేకరించిన భూములకు పరిహారం

యొక్క వివిధ సూత్రాలను రూపొందించడం వివాదాస్పదమైనది కాదు. , లేదా యజమాని రాజకీయవేత్త అయినా లేదా న్యాయవాది అయినా. ఈ విధమైన వర్గీకరణ ఎందుకు స్థిరమైనది కాదు? ఒక ప్రజా ప్రయోజనం కోసం నిర్బంధంగా పొందవలసిన వస్తువు కాబట్టి, ఆ భూమి ఒక రకమైన యజమానికి చెందినదైనా లేదా మరొక రకానికి చెందినదైనా ఆ వస్తువు సమానంగా సాధించబడుతుంది.

59. మా అభిప్రాయం ప్రకారం, పైన పేర్కొన్న తీర్పును పూర్తిగా చదివితే, అవకలన పరిహారాన్ని అందించే ప్రయోజనాల కోసం GNOIDA అథారిటీ చేసిన వర్గీకరణ చట్టంలో చెడ్డదని మరియు ఖచ్చితంగా ఈ రకమైన వర్గీకరణ నిషేధించబడిందని స్పష్టంగా తెలుస్తుంది. భూమిని స్వాధీనం చేసుకునే ఉద్దేశ్యం పెద్దగా ప్రజల ప్రయోజనం కోసం అయినప్పుడు, పేర్కొన్న భూమి యజమాని స్వభావం ప్రయోజనానికి అసంబద్ధంగా ఉంటుంది. యజమాని స్వభావం ఆధారంగా అటువంటి వర్గీకరణను అనుమతించినట్లయితే, అదే ప్రాతిపదికన, భవిష్యత్తులో వర్గీకరణలు జరిగే అవకాశం ఉండవచ్చు, ఇక్కడ సమాజంలోని అధికార సభ్యులు పెద్ద మొత్తంలో పరిహారం పొందవచ్చు మరియు అట్టడుగున ఉన్నవారు తక్కువ పరిహారం పొందవచ్చు. . పైన పేర్కొన్న తీర్పులో ఈ న్యాయస్థానం ముందుగా ఊహించినది ఇదే.
అటువంటి ఏకపక్ష వర్గీకరణను ఖాళీ చేయండి, చట్టంలోని స్థానాన్ని స్పష్టం చేసింది.

60. భూసేకరణ చట్టం యజమానుల తరగతుల మధ్య తేడాను చూపదు మరియు అన్ని తరగతి భూ యజమానులకు ఏకరీతిగా పరిహారం అందిస్తుంది. పైన పేర్కొన్న తార్కికం ఆధారంగా పుష్టైనీ భూస్వాములు మరియు గైర్-పుష్టైనీ భూస్వాముల మధ్య చేసిన వర్గీకరణ నాగ్‌పూర్ ట్రస్ట్ కేసు (పైన తెలిపిన) మరియు రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 14 లో పేర్కొన్న చట్టాన్ని ఉల్లంఘిస్తుంది.

ముగింపు

61. పైన పేర్కొన్న తార్కికం వెలుగులో, కార్యనిర్వాహక చర్యల ద్వారా చేసిన వర్గీకరణ చట్టంలో చెడ్డదని మరియు పక్కన పెట్టడానికి బాధ్యత వహిస్తుందని మేము అభిప్రాయపడ్డాము. భూసేకరణ చట్టం అటువంటి వర్గీకరణ ఆధారంగా ఎటువంటి భేదాత్మక పరిహారాన్ని అందించదు, అందువల్ల, చట్టంలోని సెక్షన్ 23 పరిధిలోని కార్యనిర్వాహక చర్యల ద్వారా అందించబడే పరిహారాన్ని ఈ న్యాయస్థానం తప్పనిసరిగా ఊహించాలి.

62. భూసేకరణ చట్టంలోని సెక్షన్ 23 చట్టం ప్రకారం భూమిని సేకరించిన సందర్భాల్లో పరిహారం మంజూరు చేయడానికి గల కారణాలను పేర్కొంటుంది. నష్టపరిహారం మంజూరుకు అటువంటి కారణం పునరావాసం, మరియు చట్టం ప్రకారం పునరావాసం కోసం పరిహారం మంజూరు చేయవలసిన అవసరం ఇది ఆక్షేపించబడిన ప్రకటన ద్వారా ప్రతిధ్వనించబడింది. చట్టానికి అనుగుణంగా రెండు కార్యనిర్వాహక చర్యల యొక్క బేర్ రీడింగ్ పునరావాసం కోసం పరిహారం ఇవ్వాల్సిన అవసరం చట్టంలో చెల్లుబాటులో ఉందని మరియు మాతృ శాసనం ద్వారా మద్దతునిస్తుందని చూపిస్తుంది. అటువంటి చర్యల ద్వారా చేసిన ఏకపక్ష వర్గీకరణకు మాత్రమే అల్లర్లు పరిమితం. అటువంటి సందర్భంలో, అల్లర్లు వర్గీకరణలో మాత్రమే ఉన్నందున, దానిని విడదీయవచ్చు మరియు పునరావాసం కోసం పరిహారం మంజూరు చేయడానికి నిర్ణయించిన కార్యనిర్వాహక చర్యల యొక్క మిగిలిన భాగం చట్టంలో చెల్లుబాటు అవుతుందని మేము అభిప్రాయపడుతున్నాము.

63. వర్గీకరణ తీసివేయబడిన తర్వాత, మరియు కార్యనిర్వాహక చర్యలు మాతృ చట్టంకి అనుగుణంగా చదవబడిన తర్వాత, చట్టం మరియు ఇప్పుడు కార్యనిర్వాహక చర్యలు కూడా పరిహారం విషయంలో వివక్ష చూపడం లేదని మేము చూస్తాము, మాజీ-

కార్యనిర్వాహక చర్యల ద్వారా వివరించబడిన గ్రేషియా చెల్లింపు మరియు పెరిగిన మూల మొత్తాన్ని తప్పనిసరిగా సబ్జెక్ట్ ప్రాంతంలోని భూ యజమానులందరికీ అందించాలి.

64. ఈ దశలో, పేర్కొన్న వర్గీకరణ యొక్క లక్ష్యం గొప్పది అయినప్పటికీ, ఊహాగానాలు మరియు ఊహాగానాల ఆధారంగా మాత్రమే అటువంటి వర్గీకరణను కొనసాగించలేమని మేము చెప్పాలనుకుంటున్నాము. వ్యక్తుల తరగతి మధ్య తేడాను గుర్తించడానికి దావా వేయబడినట్లయితే, అటువంటి దావా తప్పనిసరిగా అనుభావిక డేటా ద్వారా మద్దతునిస్తుంది. ఈ న్యాయస్థానం నిజనిర్ధారణ న్యాయస్థానం కానప్పటికీ మరియు న్యాయస్థానం అయినప్పటికీ, చట్టాన్ని కూడా విడిగా అర్థం చేసుకోకూడదు, కానీ అది ఉనికిలో ఉన్న సందర్భంలో, చట్టం చట్టాలలోని ఒక వస్తువు వలె ఉనికిలో లేదు. , కానీ అది పాలించే వ్యక్తులతో జీవిస్తుంది మరియు అభివృద్ధి చెందుతుంది.

65. ఇంకా, అడ్మినిస్ట్రేటివ్ చర్య సందర్భాలలో, వర్గీకరణ ప్రకటన యొక్క లక్ష్యానికి హేతుబద్ధమైన అనుబంధాన్ని కలిగి ఉన్నప్పటికీ, వర్గీకరణ తప్పనిసరిగా మాతృ శాసనం ద్వారా చట్టబద్ధం చేయబడాలి. మాతృ శాసనం వర్గీకరణను అనుమతించనట్లయితే, ప్రకటనకు విరుద్ధంగా వర్గీకరణ ఆర్టికల్ 14 యొక్క పరీక్షలలో ఉత్తీర్ణత సాధించగలిగినప్పటికీ , మాతృ శాసనం అనుమతించకపోతే అది ఇప్పటికీ కొట్టివేయబడుతుంది అదే.

66. గ్రేటర్ నోయిడా స్థాపన, పైన చర్చించినట్లు, ఒక గొప్ప ప్రయోజనం కోసం జరిగింది, అంటే, దేశంలోని నలుమూలల నుండి మెరుగైన జీవితాన్ని వెతుక్కుంటూ వచ్చిన వారందరికీ నగరంలో వసతి కల్పించడం. అయితే అలా చేస్తున్నప్పుడు, ప్రస్తుత సందర్భంలో చూడగలిగినట్లుగా, పేర్కొన్న లక్ష్య సాధనలో భూమిని స్వాధీనం చేసుకునే కొంతమంది నివాసితులు వివక్షను ఎదుర్కొన్నారు. అటువంటి పరిస్థితిలో, న్యాయాన్ని అందించడం మరియు వివక్ష యొక్క ముగింపులో ఉన్నవారికి కలిగే హానిని సరిదిద్దడం ఈ కోర్టు యొక్క విధి.

67. పై చర్చల దృష్ట్యా, హైకోర్టు యొక్క ఫుల్ బెంచ్ ఆమోదించిన ఆక్షేపణీయ తీర్పును కొనసాగించడానికి బాధ్యత వహించదు మరియు పక్కన పెట్టబడింది. పర్యవసానంగా, హైకోర్టులో అప్పీలుదారులు దాఖలు చేసిన రిట్ పిటిషన్ అనుమతించబడుతుంది మరియు అప్పీలుదారులు పేర్కొన్న రిట్ పిటిషన్‌లో క్లెయిమ్ చేసిన రిలీఫ్‌లకు అర్హులు.

68. దీని ప్రకారం, అప్పీళ్లు అనుమతించబడతాయి.

69. వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితులలో, మేము ఖర్చులకు సంబంధించి ఎటువంటి ఉత్తరువు చేయము.

....., J.
(కృష్ణ మురారి) ....., జె.
(ఎస్. రవీంద్ర భట్) న్యూఢిల్లీ;

20 ఫిబ్రవరి, 2023

కృష్ణ మురారి